

Gmina Trzydnik Duży

Gminna Strategia
Rozwiązywania
Problemów Społecznych
na lata 2016 – 2025

Opracowała: Agnieszka Wróblewska

Spis treści

SPIS TREŚCI.....	2
I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	4
1. PODSTAWA PRAWNA STRATEGII, ZGODNOŚĆ Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM ORAZ STRATEGIAMI NARODOWYMI I EUROPEJSKIMI	5
2. POWIĄZANIE STRATEGII Z KRAJOWYMI AKTAMI PRAWNYMI.....	5
2.1 Zgodność z prawem wspólnotowym	6
2.2 Zgodność ze strategiami europejskimi	7
2.3 Zgodność z dokumentami krajowymi	8
2.4 Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi.....	9
II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII	12
1. PRZEBIEG PROCESU WYPRACOWANIA STRATEGII.....	12
III. CHARAKTERYSTYKA GMINY	15
1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	15
2. HISTORIA.....	16
3. GOSPODARKA GMINY	17
3.1 Przedsiębiorczość.....	17
4. LUDNOŚĆ GMINY	18
4.1 Demografia.....	18
4.2 Poziom życia	21
4.3 Mieszkalnictwo.....	21
5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA GMINY TRZYDNIK DUŻY.	22
5.1 Oświata	22
5.2 Kultura	24
5.3 Służba zdrowia.....	27
5.4 Pomoc społeczna	28
5.5 Policja	35
5.6 Rekreacja i sport.....	35
5.7 Organizacje społeczne	37
6. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	40
6.1 Analiza problemów społecznych Gminy Trzydnik Duży na podstawie danych instytucji	40
6.2 Problemy i oczekiwania społeczne na podstawie ankiety	47
6.3 Analiza SWOT	53

7.	PLANOWANIE DZIAŁAŃ	55
7.1	Misja i wizja Gminy Trzydnik Duży.....	55
7.2	Prognoza zmian w zakresie objętym strategią.....	55
7.3	Cele strategiczne, operacyjne i zadania.....	59
7.4	Harmonogram wdrażania strategii	68
7.5	Ramy finansowe strategii	76
7.6	Programy	78
IV.	MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	79
1.	SYSTEM MONITOROWANIA STRATEGII.....	79
2.	EWALUACJA STRATEGII	87
	ZAŁĄCZNIKI	90
	WYKAZ SKRÓTÓW	95
	SPIS WYKRESÓW I TABEL	95

I. MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem, który opisuje, wyjaśnia i wartościuje ten fragment rzeczywistości, od którego zależy stworzenie perspektywy godnego życia zarówno jednostki, jak i grupy społecznej jako całości. Jest planem działania ukierunkowanym na realizację przedsięwzięć w obszarze polityki społecznej w wymiarze długofalowym; zaś w praktyce powinien stanowić skuteczny instrument przejścia od fazy interpretacji zjawisk i procesów społecznych do fazy społecznej przemiany.

Stale wzrastający zakres zadań stawianych przed instytucjami pomocy społecznej spowodowany jest zwiększającym się ich ciężarem gatunkowym i stopniem trudności generowanym takimi czynnikami, jak np.: bezrobocie, wzrost kosztów związanych z ochroną zdrowia i rehabilitacją osób starszych i niepełnosprawnych, wyzwaniem, którym musi podołać współczesna rodzina. W celu ich realizacji powstały, bądź zostały znowelizowane akty prawne, a wśród nich art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 poz. 163 z późn. zm.), zobowiązujący samorząd Gminy do opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Działania te opierają się na zasadach programowania, subsydiarności, koncentracji, elastyczności i otwartości. Istotą nowego modelu działania pomocy społecznej, kreującej politykę społeczną – a w jej obszarze strategię rozwiązywania problemów społecznych – jest jej uspołecznienie zarówno w procesie planowania, jak też realizacji.

Dobrem nadrzędnym Strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek – jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej jako całości; w praktyce stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji.

Państwo Członkowskie Unii Europejskiej ma obowiązek prowadzenia w ramach Unii wspólnych działań wspierających, uzupełniających i koordynujących w szeroko pojętej

dziedzinie ochrony ludności i rozwoju kapitału ludzkiego. Opracowanie Strategii jest warunkiem pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów dotyczących sfery społecznej zarówno z budżetu państwa, jak też funduszy Unii Europejskiej.

1. Podstawa prawna Strategii, zgodność z prawem wspólnotowym oraz strategiami narodowymi i europejskimi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzydnik Duży tworzona jest z mocy ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 poz. 163 z późn. zm.), która w art. 17 ust. 1 pkt 1 nakłada na Gminy obowiązek „opracowania i realizacji gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej określa zakres konstruowanej Strategii, w której priorytetowe działania wiążą się ściśle z opracowaniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Ponadto art. 16b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.

- diagnoza sytuacji społecznej,
- prognoza zmian w zakresie objętym strategią,
- cele strategiczne projektowanych zmian,
- kierunki niezbędnych działań,
- sposób realizacji Strategii oraz jej ramy finansowe,
- wskaźniki realizacji działań.

2. Powiązanie Strategii z krajowymi aktami prawnymi

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzydnik Duży (GSRPS) jest zgodna z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki. Działania zawarte w Strategii oparte są na postanowieniach innych krajowych aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2014 poz. 1118 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 nr 43 poz. 225 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 poz. 1286.);
- Ustawy dnia z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 poz. 124 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2015, poz. 149 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 nr 127 poz. 721 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2015, poz. 114 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 poz. 1390 z późn. zm.);
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2015 poz. 332 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2015 poz. 859);
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2015 poz. 163 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2015 poz. 1916).

2.1 Zgodność z prawem wspólnotowym

Prawo wspólnotowe (*acquis communautaire*) nie ingeruje w systemowe rozwiązania w zakresie pomocy społecznej obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Funkcjonuje jednak polityka społeczna Unii koordynująca narodowe polityki społeczne w zakresie koniecznym z punktu widzenia funkcjonowania wspólnoty.

2.2 Zgodność ze strategiami europejskimi

Jednym z wiodących celów Unii Europejskiej jest wyrównywanie poziomu rozwoju krajów i regionów. Polska uczestniczy w polityce społeczno-gospodarczej Unii, co oznacza między innymi korzystanie z funduszy unijnych. W obszarze polityki społecznej jest to Europejski Fundusz Społeczny (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1304/2013), który jest głównym instrumentem wspierającym działania podejmowane w ramach:

Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020

Strategia ta obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

EFS jest głównym instrumentem wspierającym polityki i zadania priorytetowe, których celem jest osiągnięcie postępów w kierunku pełnego zatrudnienia, poprawy jakości i wydajności pracy, zwiększenie mobilności geograficznej i zawodowej pracowników w Unii. Poprawa systemów kształcenia i szkolenia, propagowanie włączenia społecznego oraz zapobieganie i zwalczanie ubóstwa. Fundusz ten przyczynia się tym samym do spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Głównym celem Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Poza celem głównym w Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia;
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;

- podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.

2.3 Zgodność z dokumentami krajowymi

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030, której celem głównym jest poprawa jakości życia Polaków.

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020, która za jeden z celów stawia rozwój kapitału ludzkiego.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie, która jako strategiczny cel polityki regionalnej wskazuje efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej, w którym określono kluczowe kierunki rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w Polsce.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji.

Celem głównym jest trwale zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o 1,5 mln osób oraz wzrost spójności społecznej.

W programie wyróżniono pięć celów operacyjnych:

1. Usługi dla aktywności i profilaktyki – ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży. *Zapewnienie rodzinom z dziećmi dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, który zwiększy szanse na aktywizację rodziców oraz umożliwi kompleksową profilaktykę zapobiegającą ubóstwu.*
2. Gwarancje dla przyszłości młodzieży – stworzenie szansy dla młodzieży wejścia na rynek pracy i tworzenia rodzin. *Stworzenie spójnego systemu działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych umożliwiającego młodzieży przygotowanie do wejścia na rynek pracy, zdobycie niezbędnych kompetencji oraz umiejętności ułatwiających włączenie społeczne, aktywność zawodową i rozwój rodziny.*
3. Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalne środowisko. *Rozwój systemu aktywnej integracji, działającego na rzecz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób, rodzin i środowisk zagrożonych wykluczeniem,*

umożliwiając łączenie ról społecznych zawodowych i rodzinnych oraz zwiększenie roli społeczności lokalnej opartych o zasadę partnerstwa publiczno-społecznego .

4. *Zapobieganie niepewności mieszkaniowej. Zapewnienie dostępu do niedrogich mieszkań na wynajem umożliwiających stabilność rodzin i aktywizację zawodową rodzin oraz zapobieganie utracie mieszkania i bezdomności powodującej wykluczenie społeczne.*
5. *Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni. Zapewnienie osobom starszym, niepełnosprawnym, zależnym przyjaznych form opieki i form aktywnego spędzania czasu oraz aktywnego włączania się osób starszych w życie publiczne i zawodowe.*

Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016, którego cel główny brzmi: „ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych”.

Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020 – działania przedstawione w Strategii są zgodne z założeniami zawartymi w w/w Programie, celem strategicznym Programu jest wydłużenie życia, poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszenie nierówności społecznych w zdrowiu.

Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2.4 Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi

Zgodność ze Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Gminy Trzydnik Duży na lata 2015-2020

W Strategii wyodrębniono cztery cele strategiczne, z których wynikają cele operacyjne.

- I. Cel strategiczny: Zwiększenie i poprawa dostępności komunikacyjnej.
 1. Rozbudowa i budowa sieci dróg gminnych.
 2. Modernizacja elementów systemu drogowego.
- II. Cel strategiczny: Rozwój infrastruktury sprzyjającej ochronie środowiska.
 1. Stworzenie systemu kanalizacji sanitarnej.
 2. Poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.
- III. Cel strategiczny: Rozwój infrastruktury społecznej.
 1. Modernizacja obiektów służących wzrostowi aktywności mieszkańców.
 2. Modernizacja bazy oświatowej Gminy.

IV. Cel strategiczny: Upowszechnienie Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) na terenie Gminy.

1. Pozyskanie inwestorów obszaru OZE.
2. Wsparcie mieszkańców wdrażających OZE.

Zgodność z Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2016–2020 Powiatu Kraśnickiego

W Strategii wyróżniono siedem priorytetów oraz cele szczegółowe:

Priorytet 1: Poprawa jakości życia i podniesienie aktywności osób starszych z terenu powiatu kraśnickiego.

Cele szczegółowe:

- 1.1 Integracja środowiska, zwiększenie aktywności oraz wsparcie osób starszych.
- 1.2 Poprawa dostępu do informacji w zakresie dostępności ofert usług świadczonych dla osób starszych w powiecie kraśnickim.
- 1.3 Edukacja i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz marginalizacji osób starszych.
- 1.4 Podniesienie kwalifikacji i umiejętności osób działających na rzecz osób starszych.

Priorytet 2: Zwiększanie świadomości społecznej na temat uzależnień oraz rozwój wsparcia dla osób uzależnionych.

Cele szczegółowe:

- 2.1 Rozszerzenie oferty o opiekę psychiatryczną dla dzieci i młodzieży.
- 2.2 Utworzenie lokalnej koalicji profilaktycznej.
- 2.3 Zintensyfikowanie działań profilaktycznych na rzecz zwiększenia świadomości społecznej.
- 2.4 Współpraca z lokalnymi mediami i instytucjami na rzecz promocji działań profilaktycznych.
- 2.5 Aktywizacja społeczna osób uzależnionych i ich rodzin.

Priorytet 3: Zmniejszenie poziomu ubóstwa na terenie powiatu kraśnickiego.

Cele szczegółowe:

- 3.1 Wzrost możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych mieszkańców powiatu kraśnickiego.
- 3.2 Zwiększenie możliwości zatrudnienia bezrobotnych i powstawanie miejsc pracy.
- 3.3 Podniesienie poziomu aktywności społecznej i przeciwdziałanie patologiom społecznym mieszkańców powiatu.

3.4 Zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług i poradnictwa dla mieszkańców powiatu.

Priorytet 4: Sprawny, skuteczny system przeciwdziałania bezrobociu.

Cele szczegółowe:

4.1 Podejmowanie działań służących ograniczeniu skali bezrobocia.

Priorytet 5: Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego wśród mieszkańców powiatu kraśnickiego poprzez skoordynowanie działań służb i instytucji oraz zwiększanie świadomości społeczeństwa wobec różnych zagrożeń wpływających na bezpieczeństwo publiczne.

Cele szczegółowe:

5.1. Zapewnienie bezpieczeństwa w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania.

5.2. Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w szkole w szkole, w drodze do szkoły oraz w miejscach spędzania czasu wolnego.

5.3. Zwiększanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

5.4. Przeciwdziałanie zjawisku przestępczości wśród mieszkańców powiatu kraśnickiego.

5.5. Rozwój wsparcia osób i rodzin w rozwiązywaniu problemów wynikających ze stosowania przemocy i z dokonanych przestępstw.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020

W strategii wyróżniono 7 celów głównych:

1. Wzrost zatrudnienia i ograniczenie poziomu ubóstwa w województwie lubelskim do 2020 roku.
2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, włączenie społeczne oraz wzrost aktywności i udziału w życiu społecznym osób starszych.
3. Budowa spójnego systemu pomocy efektywnie wspierającego rodzinę w województwie lubelskim.
4. Włączenie niepełnosprawnych mieszkańców województwa lubelskiego w życie społeczne i zawodowe.
5. Włączenie osób z zaburzeniami psychicznymi w życie społeczne i zawodowe.
6. Aktywne społeczności lokalne województwa lubelskiego.
7. Budowa efektywnej ekonomii społecznej w województwie lubelskim.

Zgodność ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą 2030)

Cele strategiczne ww. strategii rozwoju obejmują:

1. Wzmacnianie urbanizacji regionu.

2. Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich.
3. Selektywne zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu.
4. Funkcjonalna, przestrzenna, społeczna i kulturowa integracja regionu.

Inne dokumenty strategiczne:

- *Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia;*
- *Program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych na lata 2014-2020;*
- *Regionalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla województwa lubelskiego na lata 2012 – 2016;*
- *Wieloletni regionalny plan działań na rzecz promocji i upowszechniania ekonomii społecznej oraz rozwoju instytucji sektora ekonomii społecznej i jej otoczenia w województwie lubelskim na lata 2013-2020*
- *Program Współpracy Województwa Lubelskiego z Organizacjami Pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego*

II. PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII

Do prac nad wypracowaniem Strategii zaproszeni zostali przedstawiciele instytucji publicznych i organizacji społecznych z terenu Gminy.

1. Przebieg procesu wypracowania Strategii

Proces przygotowania dokumentu składał się z następujących etapów:

- organizacja procesu planowania strategicznego
- diagnoza sytuacji społecznej Gminy
- planowanie działań
- opracowanie dokumentu

Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie zawiera następujące elementy:

- analizę sytuacji społecznej w Gminie w oparciu o dane statystyczne oraz opinie środowisk społecznych, przedstawicieli instytucji społecznych, mieszkańców (ankiety),
- analizę doświadczeń w rozwiązywaniu problemów społecznych,

- dotychczasową współpracę instytucji i organizacji społecznych na rzecz społeczności lokalnej,
- formułowanie wizji rozwoju społecznego Gminy.

Analiza problemów społecznych oraz zasobów społecznych w Gminie obejmuje:

- identyfikację i kategoryzację problemów społecznych w Gminie,
- określenie zasobów społecznych Gminy,
- badanie potrzeb społecznych oraz zakresu ich zaspokojenia.

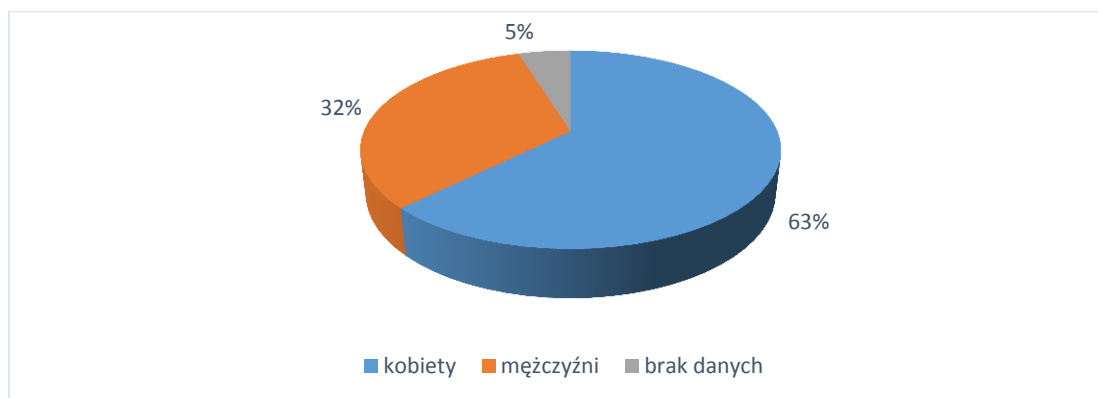
Formułowanie założeń strategii rozwiązywania problemów społecznych w oparciu o partycypację społeczną i zasady rozwoju społecznego:

- formułowanie misji rozwoju społecznego w korelacji z wizją rozwoju Gminy,
- formułowanie celów strategicznych,
- określanie celów oraz kierunków działań w Gminie,
- określanie sposobu zarządzania realizacją strategii,
- ustalenie zasad monitoringu,
- opracowanie procedur ewaluacji.

Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez instytucje takie, jak: Urząd Gminy Trzydnik Duży, baza danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl, Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzydniku Dużym, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Kultury, placówki oświatowe, oraz wyniki anonimowych ankiet na temat występujących w Gminie problemów i oczekiwań.

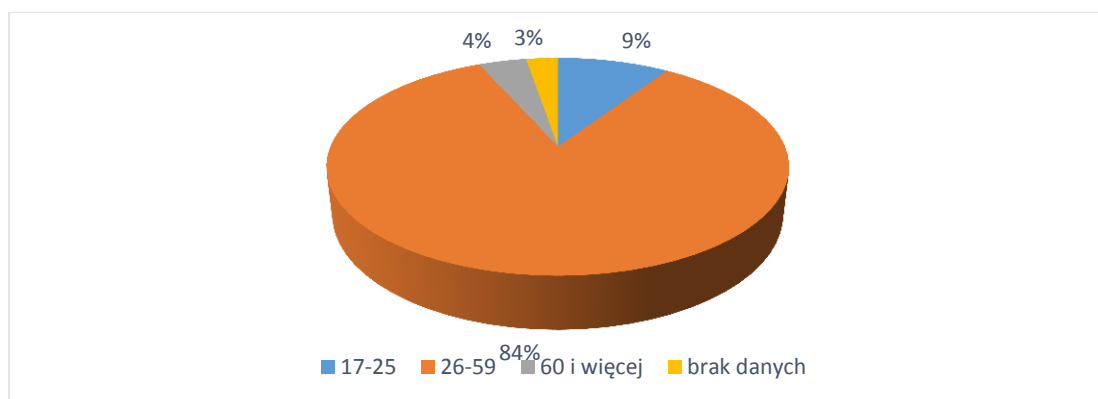
Elementem uspołecznienia procesu budowy GSRPS, było przeprowadzenie badania ankietowego skierowanego do mieszkańców - osób zainteresowanych uczestnictwem w życiu społecznym Gminy. W badaniu kwestionariuszowym udział wzięło łącznie 75 osób (52 kobiety, 19 mężczyzn, w przypadku 4 ankiet odnotowano brak danych na temat płci).

Wykres 1. Udział respondentów ankiety w podziale na płeć. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

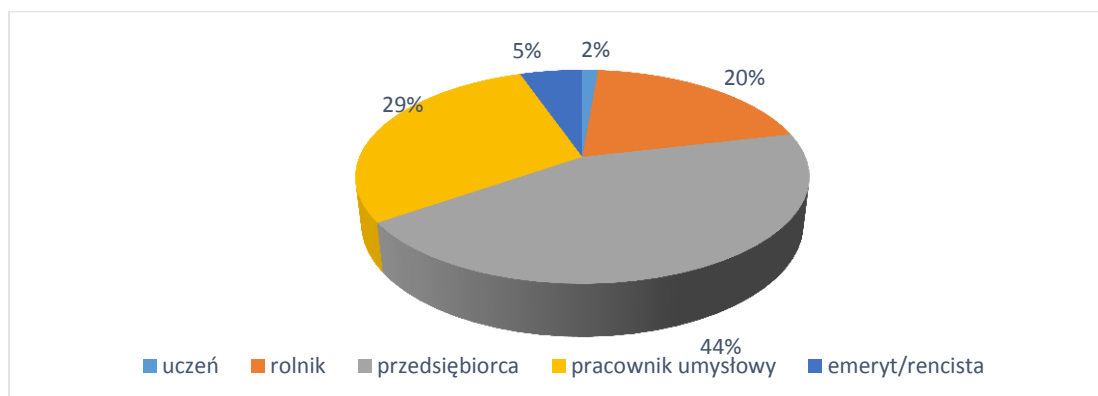
Najliczniejszą grupę wiekową stanowiły osoby mieszczące się w przedziale 26-59 lat - 63 osoby. Druga pozycja przypadła natomiast grupie wiekowej 17-25 - było to 7 osób.

Wykres 2. Udział respondentów wg wieku. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

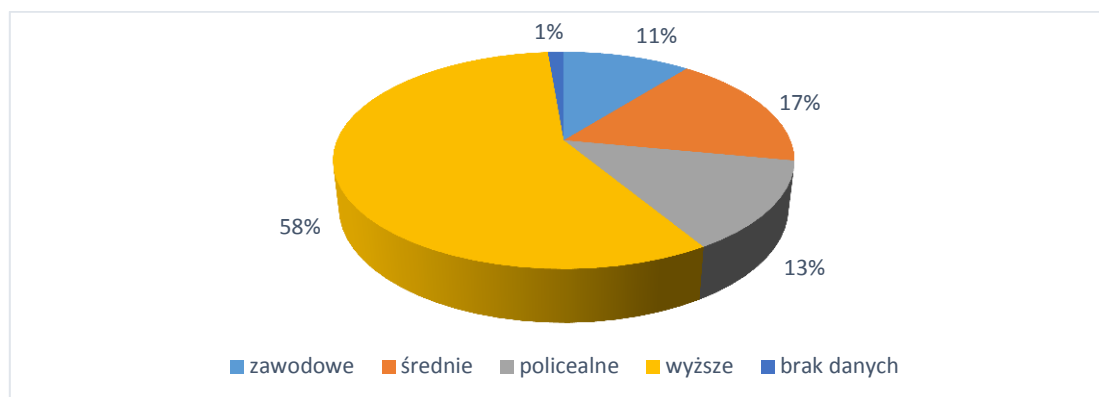
Pytani o aktywność zawodową mieszkańcy Gminy Trzydnik Duży deklarowali się najczęściej jako przedsiębiorcy (33 osoby) oraz jako pracownicy umysłowi (22 osoby).

Wykres 3. Podział respondentów wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

Pod względem wykształcenia najliczniejszą grupą okazały się osoby posiadające wykształcenie wyższe (43 osoby) oraz średnie (13 osób).

Wykres 4. Podział respondentów wg poziomu wykształcenia. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet.

III. CHARAKTERYSTYKA GMINY

1. Położenie geograficzne

Rysunek 1. Umiejscowienie Gminy Trzydnik Duży w Powiecie Kraśnickim i w Województwie Lubelskim
Źródło: www.osp.org.pl.

Gmina Trzydnik Duży położona jest w południowej części Powiatu Kraśnickiego w województwie lubelskim. Gmina Trzydnik Duży graniczy z sześcioma Gminami:

Gościeradów, Dzierzkowice, Kraśnik, Szastarka, Potok Wielki, Zaklików. Gmina zajmuje powierzchnię 104 km², a w jej skład wchodzi 20 sołectw: Agatówka, Budki, Dąbrowa, Dębowiec, Leśnik Mały, Łychów Gościeradowski, Łychów Szlachecki, Olbięcin, Owczarnia, Rzeczyca Księża, Rzeczyca Ziemiańska-Kolonia, Rzeczyca Ziemiańska, Trzydnik Duży, Trzydnik Duży-Kolonia, Trzydnik Mały, Węglin, Węglinek, Wola Trzydnicka, Wólka Olbięcka, Zielonka.

2. Historia¹

Pierwsze wzmianki o Trzydniku pojawiają się w XV w. ,w zapiskach historyka Jana Długosza. Etymologia nazwy może pochodzić od znajdujących się na tym terenie licznych lasów, łąk, mokradeł na których rosła trzcina. Istnieje także legenda głosząca, że w okolicach dzisiejszego Trzydnika, w drodze do Warszawy, na trzy dni zatrzymał się król Jan III Sobieski. To właśnie on nakazał nazwać tą miejscowość Trzydnikiem. Do 1474 r. ziemie dzisiejszej gminy Trzydnik wchodziły w skład województwa sandomierskiego, potem do nowo utworzonego województwa lubelskiego i powiatu urzędowskiego.

Po utworzeniu w 1807 r. Księstwa Warszawskiego w jego skład weszła Lubelszczyzna. Utworzono departament lubelski podzielony na 10 powiatów. Po upadku Księstwa Warszawskiego i powstaniu Królestwa Polskiego zniesiono departamenty, powstały województwa i obwody. Trzydnik wraz ze zmianami byłego powiatu Kraśnickiego wszedł w skład obwodu Zamojskiego. W 1820 r. z tego obwodu wydzielono okręg janowski z siedzibą w Janowie Lubelskim.

W 1867 r. powstał powiat janowski składający się z 6 miast i 20 gmin wiejskich, między innymi powstała gmina w Olbięcinie do której prawdopodobnie należały tereny Trzydnika. W roku 1879 nastąpił nowy podział powiatu, utworzono 13 gmin: Annopol, Brzozówka, Chrzanów, Dzierzkowice, Gościeradów, Kawęczyn, Kosin, Modliborzyce, Trzydnik, Urzędów, Wilkołaz, Zaklików i Zakrzówek.

W okresie międzywojennym społeczeństwo gminy Trzydnik ofiarnie wspierało Fundusz Obrony Narodowej. Na ten cel rolnicy przekazywali jeden procent od podatku gruntowego. W 1937 r. utworzono Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym - mieszkańcy organizowali zbiórki ziemniaków, żyta. W gminie działało również koło Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej, zbierano także środki pieniężne na rzecz armii polskiej.

¹ <http://www.w-lubelskie.pl/mapapowiaty/krasnicky/trzydnikduzy.php>

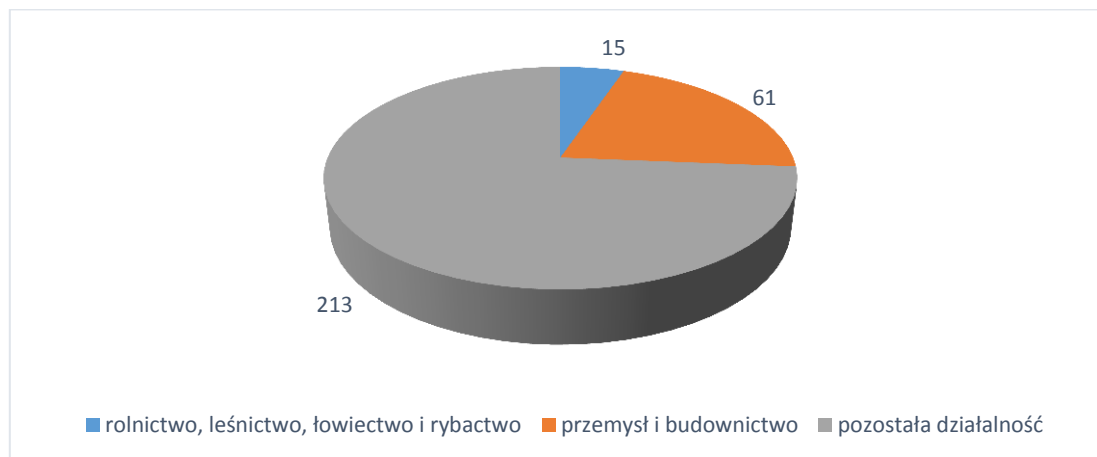
W kampanii wrześniowej 1939 działaniami wojennymi objęta została tylko część gminy (Liśnik - Olbięcín). 15 września 1939 roku niemiecka 4 Dywizja Piechoty zajęła opuszczony Kraśnik i tereny gminy Trzydnik. Nastąpiła okupacja, która trwała prawie przez 5 lat. W okresie okupacji na terenie gminy działały cztery ugrupowania zbrojne: Armia Krajowa, Narodowe Siły Zbrojne, Gwardia i Armia Ludowa oraz Bataliony Chłopskie. W okresie 5 lat okupacji, gmina Trzydnik poniosła znaczne straty ludzkie i materialne.

3. Gospodarka Gminy

3.1 Przedsiębiorczość

W 2014 roku na terenie Gminy Trzydnik Duży było zarejestrowanych 289 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, spośród których 25 należało do sektora publicznego, a 264 do sektora prywatnego. W ramach wszystkich przedsiębiorstw 74% wykonuje pozostałą działalność gospodarczą, 21% działa w ramach przemysłu i budownictwa, a 5% to rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

Wykres 5. Przedsiębiorstwa z terenu Gminy Trzydnik Duży. Podział według rodzajów działalności PKD 2007.
Źródło: www.stat.gov.pl

W ramach sektora publicznego spośród 25 podmiotów 21 należy do państwowych i samorządowych jednostek prawa budżetowego. Z kolei sektor prywatny to przede wszystkim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (223 jedn.), reszta to spółki handlowe (2 jedn.), spółdzielnie (2 jedn.) oraz stowarzyszenia i organizacje społeczne (18 jedn.).

Na przestrzeni lat 2012-2014 przybyły 24 nowe podmioty gospodarcze. Przekłada się to na wzrost podatków oraz na wzrost liczby miejsc pracy w Gminie.

Odnosząc się do wskaźników podmiotów gospodarki narodowej - 10 tys. ludności (przyjętych dla celów porównawczych przez GUS), należy stwierdzić, że na 10 tys. ludności na terenie Gminy Trzydnik Duży przypada 439 firm. Na 100 osób w wieku produkcyjnym 5,5 osób fizycznych prowadzi działalność gospodarczą. Odnosząc się do fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych można powiedzieć, że na 10 tys. mieszkańców przypada 27 tego typu instytucji. Dokładne dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki. Źródło: www.stat.gov.pl

Kategoria	Jednostka miary	Wartość wskaźnika		
		2012	2013	2014
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	415	418	439
jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	47	31	39
jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	jed. gosp.	28	31	23
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	5,3	5,3	5,5
fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	jed. gosp.	27	27	27
podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	78	52	65
podmioty na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	jed. gosp.	67,9	67,9	71,7

4. Ludność Gminy

4.1 Demografia

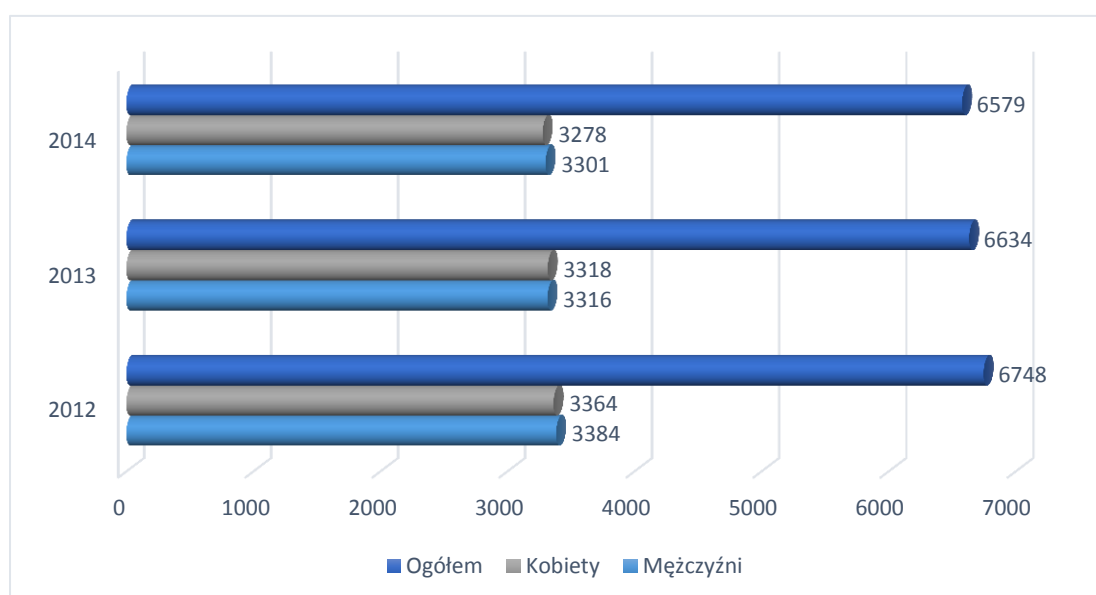
Na koniec 2014 r. Gminę Trzydnik Duży zamieszkiwało 6 579 mieszkańców. Na przestrzeni ostatnich lat zauważa się tendencję spadkową w liczbie mieszkańców Gminy: w roku 2014 populacja Gminy zmalała o 169 osób w stosunku do roku 2012. Gęstość zaludnienia w Gminie wynosi 63 osoby na 1 km².

Tabela 2. Demografia Gminy Trzydnik Duży. Źródło: dane GUS.

Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Ogółem	6 748	6 634	6 579
Kobiety			
Ogółem	3 364	3 318	3 278
0-17	567	526	509
w. produkcyjny	1 854	1 847	1 815
w. emerytalny	943	945	954
Mężczyźni			
Ogółem	3 384	3 316	3 301
0-17	663	634	621
w. produkcyjny	2 268	2 230	2 213
w. emerytalny	453	452	467

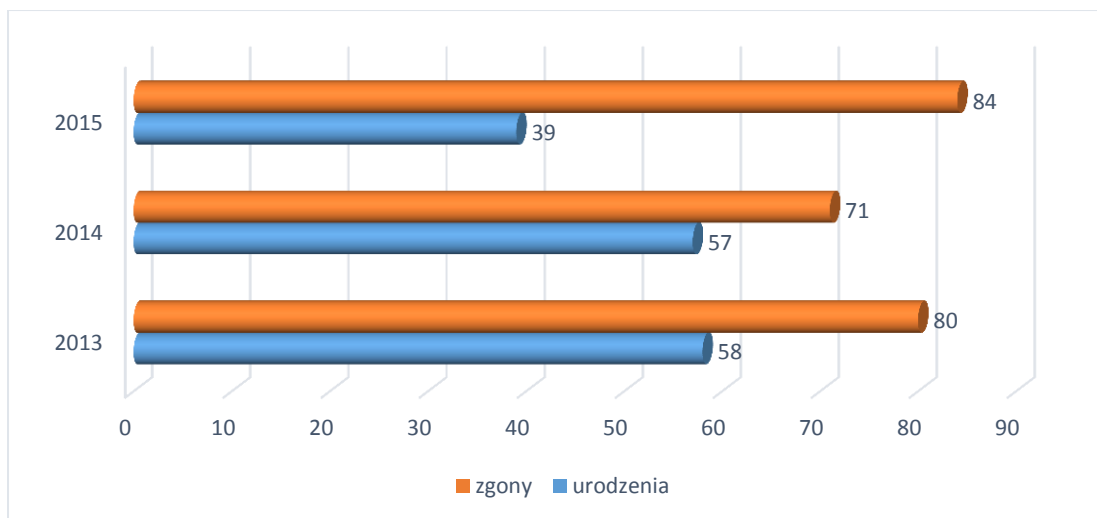
Wśród ogólnej liczby mieszkańców Gminy liczba mężczyzn przewyższa liczbę kobiet. W 2014 roku współczynnik feminizacji w Gminie wyniósł 99.

Wykres 6. Liczba mieszkańców Gminy Trzydnik Duży w latach 2012-2014 w podziale na płeć oraz ogółem. Źródło: dane GUS.

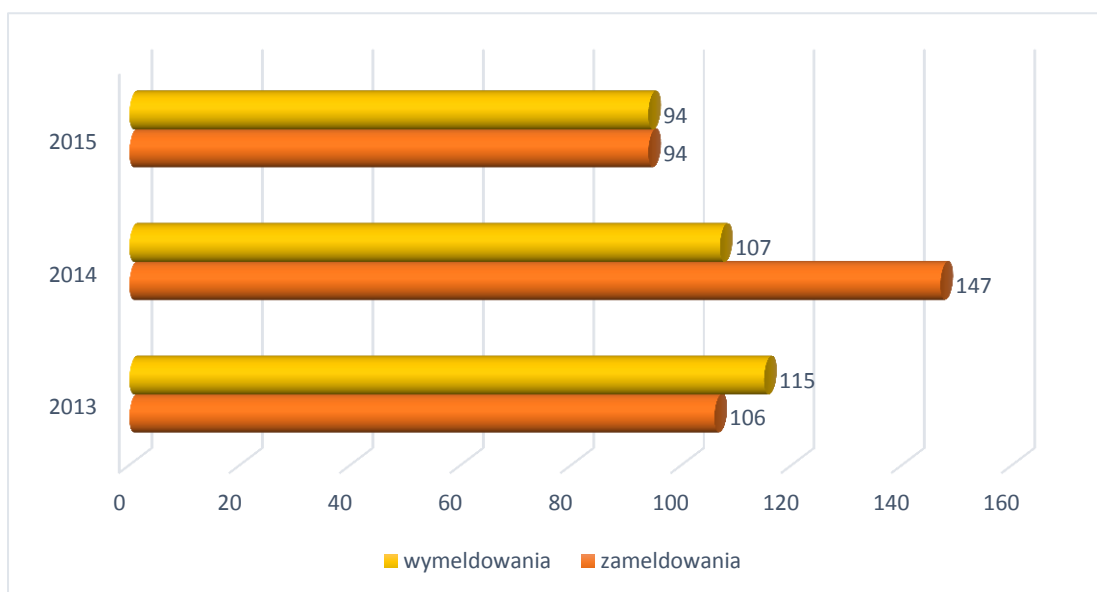
W latach 2013-2015 na terenie Gminy zanotowano ujemny przyrost naturalny. Ogólny bilans lat 2013-2015 wyniósł - 81 osób.

Wykres 7. Ruch naturalny ludności (urodzenia i zgony) w Gminie Trzydnik Duży w latach 2013-2015. Źródło: dane UG Trzydnik Duży.

W przypadku salda migracji wskaźniki wahają się. Na przestrzeni lat 2013-2015 liczba zameldowań przewyższała liczbę wymeldowań. Saldo migracji dla lat 2013-2015 wynosi + 31 osób.

Wykres 8. Migracje na terenie Gminy Trzydnik Duży w latach 2013-2015. Źródło: dane UG Trzydnik Duży.

W 2014 roku wśród mieszkańców Gminy Trzydnik Duży ponad połowa, to osoby w wieku produkcyjnym (61,2%), osoby w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat) stanowią 17,2%, natomiast osoby w wieku 60 lat i więcej (w przypadku kobiet) i 65 lat i więcej (w przypadku mężczyzn) stanowią 21,6 % grupę osób. Należy zwrócić uwagę, że w poszczególnych latach w wieku produkcyjnym widoczna jest większa liczba mężczyzn niż kobiet, natomiast w wieku poprodukcyjnym liczba kobiet jest ponad dwukrotnie większa niż liczba mężczyzn, co wiąże się z większą umieralnością mężczyzn w tym przedziale

wiekowym. Analizując strukturę wieku ludności Gminy Trzydnik Duży można zaobserwować, że stopniowo maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, co ma wpływ na starzenie się mieszkańców Gminy, maleje również liczba osób w wieku produkcyjnym, zwiększa się natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

4.2 Poziom życia

W 2014 r. dochody Gminy Trzydnik Duży w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły 2688 zł, przy wydatkach w wysokości 2799 zł. W tym samym roku wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły 18,2% całości wydatków gminnego budżetu 3376,0 tys. zł (wzrost o 0,6 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego). W 2014 roku w Powiecie Kraśnickim wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wyniosły 25,3% wydatków budżetu.

4.3 Mieszkalnictwo

Przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosi w Gminie Trzydnik Duży 96 m² (2014 r.). W tym samym roku gminne wydatki przeznaczone na gospodarkę mieszkaniową wyniosły 0,4% ogółu wydatków budżetowych przy 0,5% dochodu z tego samego tytułu.

Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Trzydnik Duży. Źródło: dane GUS www.stat.gov.pl

	Jednostka miary	2012	2013	2014
ZASOBY MIESZKANIOWE				
Zasoby mieszkaniowe wg lokalizacji				
Ogółem				
<i>mieszkania</i>	mieszk.	2 027	2 029	2 030
<i>izby</i>	izba	8 557	8 567	8 574
<i>powierzchnia użytkowa mieszkań</i>	m ²	195 216	195 474	195 671
Budynki mieszkalne w Gminie				
Ogółem	bud.	1 972	1 972	1 973
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne				
Ogółem				
<i>wodociąg</i>	mieszk.	1 835	1 837	1 838
<i>ustęp splukiwany</i>	mieszk.	1 467	1 469	1 470
<i>łazienka</i>	mieszk.	1 385	1 387	1 388

<i>centralne ogrzewanie</i>	mieszk.	1 220	1 222	1 223
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań				
<i>wodociąg</i>	%	90,5	90,5	90,5
<i>łazienka</i>	%	68,3	68,4	68,4
<i>centralne ogrzewanie</i>	%	60,2	60,2	60,2
Zasoby mieszkaniowe – wskaźniki				
<i>przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania</i>	m ²	96,3	96,3	96,4
<i>przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę</i>	m ²	28,9	29,5	29,7
<i>mieszkania na 1000 mieszkańców</i>	mieszk.	300,4	305,8	308,6

5. Infrastruktura społeczna Gminy Trzydnik Duży.

5.1 Oświata

Na terenie Gminy Trzydnik Duży funkcjonuje łącznie 6 szkół, z tego 1 Publiczne Gimnazjum w Trzydniku Dużym oraz 5 szkół podstawowych:

1. Publiczna Szkoła Podstawowa w Łychowie Gościeradowskim,
2. Publiczna Szkoła Podstawowa w Rzeczycy Księżej,
3. Zespół Publicznych Placówek Oświatowych w Olbięcinie,
4. Zespół Publicznych Placówek Oświatowych w Woli Trzydnickiej,
5. Zespół Publicznych Placówek Oświatowych w Rzeczycy Ziemiańskiej.

Tabela 4. Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół na terenie Gminy Trzydnik Duży. Źródło: Dane UG Trzydnik Duży.

Nazwa	2013	2014	2015
Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół na terenie Gminy Trzydnik Duży:	529	548	537
w tym uczniowie niepełnosprawni	7	10	15
w tym nauczanie indywidualne	1	1	1
Liczba nauczycieli	96	91	92
Liczba przedszkoli	3	3	3
Liczba dzieci objętych programem przedszkolnym	175	153	143
Liczba nauczycieli	3	3	3

W szkołach podstawowych realizowane są zajęcia wyrównawcze w poszczególnych

klasach. Ponadto działają koła plastyczne, koła teatralne, koła przedmiotowe, np.: koło j. angielskiego, przyrodnicze. Przy Zespole Placówek Oświatowych w Olbicieniu działa Zespół Orkiestry Dętej. W Gimnazjum w Trzydniku Dużym prężnie działa koło Ligii Ochrony Przyrody.

Uroczyscie obchodzone są okolicznościowe święta takie jak” Dzień Babci”,” Dzień Dziadka”, Dzień Kobiet, Dzień Chłopaka, Dzień Rodzicielstwa w formie pikników rodzinnych, andrzejki, mikołajki, zabawa choinkowa. Z okazji świąt państwowych organizowane są uroczyste apele z częścią artystyczną .

Z danych przekazanych przez Powiatowy Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Kraśniku wynika, że w roku 2015 wydano 12 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego oraz 2 orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego dla uczniów z terenu Gminy Trzydnik Duży.

Na terenie Gminy Trzydnik Duży działa Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Jerzego Rudlickiego w Olbicieniu. Oferta Ośrodka:

- dla uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim:
 - Szkoła Podstawowa
 - Gimnazjum
 - Zasadnicza Szkoła Zawodowa:
- dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanych i znacznym
 - Szkoła Podstawowa
 - Gimnazjum
 - Szkoła Przystosowująca do Pracy
- dla uczniów niepełnosprawnych w stopniu głębokim
 - zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze indywidualne i zespołowe
- dla uczniów z autyzmem
 - zespoły edukacyjno-terapeutyczne

Przy Ośrodku działa internat zapewniający 105 miejsc, z siedmioma grupami wychowawczymi oraz świetlica czynna w godzinach od 7:30 do 14:30.

W Ośrodku prowadzone są zajęcia rewalidacyjno-terapeutyczne, tj.:

- korekcyjno-kompensacyjne (dotyczy dysfunkcji rozwojowych)
- dydaktyczno-wyrównawcze (dotyczy bieżących potrzeb edukacyjnych)
- logopedia, terapia mowy, komunikacja

- gimnastyka korekcyjna
- rehabilitacja ruchowa

Prowadzone są również zajęcia fakultatywne:

- arteterapia
- muzykoterapia
- socjoterapia, grupy wsparcia dla rodziców, rodzeństwa dzieci niepełnosprawnych
- terapia indywidualna: zaburzenia emocjonalne, zaburzenia zachowania
- zajęcia sportowe
- Szczep Drużyn Harcerskich i Gromad Zuchowych

Ośrodek gwarantuje specjalistyczną pomoc:

- medyczną
- pielęgniarstwa
- psychologiczno-pedagogiczną
- socjalno-bytową
- terapeutyczno-rewalidacyjną
- metodyczno-merytoryczną dla nauczycieli, studentów, osób pracujących z dzieckiem niepełnosprawnym.

5.2 Kultura

W Gminie prowadzą działalność następujące instytucje kultury:

Gminny Ośrodek Kultury

GOK w Trzydniku Dużym jest gminną instytucją kultury nastawioną na animację środowiska lokalnego i edukację kulturalną. Działalność Gminnego Ośrodka Kultury ma na celu dotarcie do jak największej grupy odbiorców i zaangażowanie ich do aktywnego uczestnictwa w kulturze.

Pod patronatem Gminnego Ośrodka Kultury działają:

- Kapela ludowa
- Klub Nowoczesnych Kobiet w Olbęcinnie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Woli Trzydnickiej
- Koło Gospodyń Wiejskich w Węglinie
- Zespół Koła Gospodyń Wiejskich w Trzydniku Dużym

- Zespół Koła Gospodyń Wiejskich w Rzeczycy Kolonii
- Zespół Koła Gospodyń Wiejskich w Łychowie
- Zespół Koła Gospodyń Wiejskich w Rzeczycy Księżej
- Zespół Koła Gospodyń Wiejskich w Rzeczycy Ziemiańskiej
- Zespół Świtez
- Świetlica Trzydnik Duży
- Świetlica Budki
- Świetlica Łychów
- Świetlica Rzeczycy Księża
- Świetlica Rzeczycy Ziemiańska
- Świetlica Olbęcín
- Świetlica Zielonka
- Świetlica Węglin
- Świetlica Wola Trzydnicka

GOK jest organizatorem lub współorganizatorem wielu imprez o zasięgu gminnym i powiatowym, koordynuje również masową działalność sportową na terenie gminy, której zaplecze stanowi nowoczesna hala sportowa i 5 boisk. Poza działalnością kulturalną i sportową GOK wydaje "WIEŚCI" biuletyn informacyjny Gminy Trzydnik Duży.

W roku 2015 GOK zorganizował następujące wydarzenia kulturalne:

Termin realizacji	Nazwa wydarzenia
styczeń	XVI Powiatowy Przegląd Kolęd, Pastoralek i Zespołów Kolędniczych
styczeń	Trzydnickie kolędowanie
luty	Bał karnawałowy dla dzieci i młodzieży
luty	Noworoczne spotkania dla zespołów folklorystycznych
luty	Ferie dla dzieci
marzec	Wystawa prac plastycznych dzieci uczestniczących w zajęciach plastycznych w Gminnym Ośrodku Kultury w Trzydniku Dużym
marzec	XXIV Twórcze Spotkania Kół Gospodyń Wiejskich
marzec	Wystawa malarstwa Zenona Pachli
marzec	Wystawa pisanki wielkanocnej Mariusza Dubiela
marzec	20 Ogólnopolski Konkurs Piosenki „Wygraj Sukces”
marzec/kwiecień	Gminny Konkurs Wielkanocnej Plastyki Obrzędowej wystawa
kwiecień	XXX Mały Konkurs Recytatorski Eliminacje gminne
kwiecień	Warsztaty pisanki wielkanocnej
kwiecień	Warsztaty palmy wielkanocnej

kwiecień	Wielkanocne Spotkania
kwiecień	Warsztaty dziennikarskie dla młodzieży gimnazjalnej
maj	Popołudnie teatralne
maj	Ogólnopolska Akcja „Polska Biega”
maj/czerwiec	Warsztaty wycinanki lubelskiej
maj	XVI Powiatowy Konkurs Recytatorski Wiersza Autorskiego
czerwiec	Gminne Święto Sportu
czerwiec	VI Rodzinny Rajd Rowerowy
czerwiec	Festyn sobótkowy
lipiec	Podsumowanie sezonu artystycznego: występy zespołów, solistów, instrumentalistów, wystawy plastyczne
lipiec	Wernisaż i wystawa pokonkursowa V Gminnego Konkursu Fotograficznego
lipiec	Dyskoteka na powitanie wakacji dla dzieci i młodzieży
lipiec	Wakacje dla dzieci - zajęcia, wycieczki
sierpień	Ogólnopolski Plener Malarski
sierpień	Wakacje dla dzieci - zajęcia, wycieczki
sierpień/wrzesień	Dni Trzydnika, Dożynki Gminne, Dożynki Powiatowe
wrzesień/listopad	Gminny Konkurs Plastyczny „Zakochaj się w teatrze”
wrzesień	Warsztaty wyplatania z papierowej wikliny biżuteria i przedmioty użytkowe
październik	Wernisaż i wystawa pokonkursowa VI Gminnego Konkursu Fotograficznego
październik	19 Jesienny Konkurs Recytatorski Eliminacje gminne
październik/listopad	19 Jesienny Konkursu Recytatorskiego Eliminacje powiatowe
listopad	Wernisaż wystawy plastycznej „Zakochaj się w teatrze”
listopad	Obchody 97. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości
listopad	Niepodległościowy Turniej Szachowy - Warcabowy
listopad	XIV Powiatowy Przegląd Twórczości Artystycznej Wsi
listopad	Andrzejkki - wróżby, dyskoteka
grudzień	Mikołajki - spotkanie z Mikołajem, konkursy i zabawy dla dzieci
listopad/grudzień	IV Gminny Konkurs Plastyczny „Anioły, Aniołki” wystawa
grudzień/styczeń	Gminny Konkurs Plastyki Obrzędowej Świąt Bożego Narodzenia - wystawa
cały rok – na bieżąco	Wystawy: malarstwa, haftu, wycinanki lubelskiej, „pająków”, szopek bożonarodzeniowych, palm wielkanocnych, wieńców dożynkowych

Gminna Biblioteka Publiczna w Trzydniku Dużym

Sieć placówek bibliotecznych na terenie Gminy tworzą Gminna Biblioteka Publiczna w Trzydniku Dużym oraz jej 3 filie:

- Olbięcín,
- Rzeczyca Księża,

- Rzeczycza Ziemiańska.

Jednym z głównych zadań Biblioteki jest gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i udostępnianie zbiorów, które są na bieżąco aktualizowane i powiększane. W zbiorach Bibliotek znajdują się bogate księgozbiory podręczne, poszerzone o literaturę regionalną. Dostępny jest duży wybór tytułów literatury pięknej polskiej i światowej, w tym bieżące hity czytelnicze literatury popularnej, zestawy lektur oraz literatura edukacyjna. Najliczniejsze wiekowo grupy czytelników to czytelnicy w wieku do 15 lat oraz w wieku od 25-44 lat. Najliczniejsze zawodowo grupy czytelników, spośród ogółu zarejestrowanych to uczniowie. Gminna Biblioteka Publiczna współpracuje również z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Efektem tej wspólnej działalności jest gromadzenie w bibliotekach literatury fachowej z zakresu uzależnień, organizowanie imprez o tematyce antyalkoholowej, wystaw książek, konkursów dla dzieci i dla dorosłych, oraz przy okazji spotkań z czytelnikami pogadanek propagujących zdrowy styl życia- wolny od jakichkolwiek uzależnień.

5.3 Służba zdrowia

Opiekę zdrowotną nad mieszkańcami Gminy sprawuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej s.c. w Trzydniku Dużym.

Najczęstsze problemy zdrowotne mieszkańców Gminy Trzydnik Duży dotyczą schorzeń układu krążenia:

- Nadciśnienie tętnicze
- Choroba wieńcowa
- Zaburzenia lipidowe.

Ze względu na rolniczy charakter gminy wielu jej mieszkańców ma problemy związane z wykonywanym zawodem – obciążającym układ kostno- stawowy. Są to schorzenia kręgosłupa i stawów. Ponadto pacjenci ośrodka cierpią na schorzenia: gastryczne, nefrologiczne, endokrynologiczne, neurologiczne, dermatologiczne, okulistyczne. Sezonowo dochodzą również choroby układu oddechowego: zapalenie górnych i dolnych dróg oddechowych oraz schorzenia alergiczne.

Prowadzona jest również profilaktyka zdrowotna dzieci i młodzieży. Wykonywane są badania przesiewowe, szczepienia ochronne i bilanse u dzieci i młodzieży, badania lekarskie z grup dyspanseryjnych oraz profilaktyka fluorkowa w szkołach.

5.4 Pomoc społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzydniku Dużym jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych Gminy z zakresu pomocy społecznej. Zadaniem Ośrodka jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji. Wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz doprowadzenia do możliwie pełnego usamodzielnienia osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem. Ośrodek realizuje zadania w zakresie pomocy społecznej zlecone samorządowi gminnemu i zadania własne w trybie określonym przepisami ogólnie obowiązującymi. Realizując zadania pomocy społecznej Ośrodek współpracuje z organami administracji rządowej i samorządowej, GKRPA, organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

W roku 2015 struktura organizacyjna OPS obejmowała 11 etatów, tj. kierownik, 3 pracowników socjalnych, główny księgowy, aspirant pracy socjalnej i 8 opiekunek świadczących usługi opiekuńcze, w tym 7 opiekunek zatrudnionych na umowę zlecenie. Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy pomoc dla mieszkańców Gminy w różnej formie.

Tabela 5. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.

Wyszczególnienie	2013		2014		2015	
	Liczba osób, którym przyznano o świad.	Liczba rodzin	Liczba osób, którym przyznano o świad.	Liczba rodzin	Liczba osób, którym przyznano o świad.	Liczba rodzin
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych ogółem, w tym:	402	215	416	224	403	210
Świadczenia pieniężne	133	130	145	138	132	125
Świadczenia niepieniężne	280	154	282	158	281	151
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej, ogółem w tym:	X	230	X	268	X	249
Wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	15	X	44	X	39

Jedną z form pomocy oferowaną przez OPS jest praca socjalna świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na uzyskiwany dochód.

Tabela 6. Liczba udzielonych świadczeń w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.

Rok	2013	2014	2015
Zasiłek rodzinny /liczba rodzin/	321	307	280
Zasiłek pielęgnacyjny /liczba świadczeń/	1653	1711	1727
Świadczenia opiekuńcze /liczba świadczeń/	2281	1956	2057
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka /liczba świadczeń/	44	53	29
Świadczenie pielęgnacyjne /liczba świadczeń/	523	187	194
Zasiłek dla opiekuna /liczba świadczeń/	x	642	315
Specjalny zasiłek opiekuńczy /liczba świadczeń/	18	58	136

OPS w Trzydniku Dużym wykonuje także zadania wynikające z ustawy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 7. Liczba osób korzystających z funduszu alimentacyjnego. dane OPS Trzydnik Duży.

Rok	2013	2014	2015
Liczba rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego	55	48	51
Liczba osób uprawnionych otrzymujących świadczenia z funduszu alimentacyjnego	79	75	76
Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie	58	60	66

Z dożywiania uczniów w szkołach w 2015 r. skorzystało 248 dzieci ze 124 rodzin, w 2014 r. z dożywiania korzystało 254 dzieci ze 134 rodzin, w 2013 r. korzystało 249 dzieci ze 130 rodzin.

OPS prowadzi również odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej mieszkańców z terenu Gminy Trzydnik Duży. W 2015 roku opłacano pobyt za 10 mieszkańców, w 2014 roku opłacano za pobyt w DPS 12 mieszkańców oraz za pobyt w schronisku dla bezdomnych

jednej osoby z terenu Gminy Trzydnik Duży. W 2013 r. Gmina opłacała za pobyt 13 mieszkańców w domu pomocy społecznej.

W roku 2013 i 2014 OPS kontynuował projekt systemowy w ramach Priorytetu VII „Promocja Integracji Społecznej”; Działanie 7.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki pt. „Uwierz w siebie – integracja społeczna w gminie Trzydnik Duży”. Projekt skierowany jest dla osób bezrobotnych. Wybrana grupa docelowa w 2013 roku stanowiła docelowa stanowiła 12 osób (9 kobiet i 3 mężczyzn), w 2014 roku - 11 osób (9 kobiet i 2 mężczyzn). W ramach realizacji projektu od 01.04.2010 r. został zatrudniony dodatkowy pracownik socjalny.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Trzydnik Duży

Podstawą prawną działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Gminie jest ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy dnia z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z przepisami wyżej wymienionej ustawy samorząd gminny zobowiązany jest do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego programu Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Trzydnik Duży uchwalanych corocznie przez Radę Gminy Trzydnik Duży.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 został przyjęty Uchwałą Nr XIII/83/2015 Rady Gminy Trzydnik Duży z dnia 30 grudnia 2015 roku. Podstawowe cele Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2016:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych.
2. Zmniejszenie rozmiarów problemów alkoholowych aktualnie występujących.
3. Zwiększenie stabilności i bezpieczeństwa środowiska rodzinnego.
4. Ograniczenie dostępności alkoholu w szczególności dla młodzieży.
5. Promowanie postaw społecznych ważnych w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Trzydnik Duży na rok 2016 został przyjęty Uchwałą NR XIII/84/2015 Rady Gminy Trzydnik Duży z dnia 30 grudnia 2015 roku. Realizatorem Programu jest GKRPA w Gminie Trzydnik Duży przy współpracy z OPS, GOK, GBP, szkół, instytucji i organizacji pozarządowych, których statutowym celem jest przeciwdziałanie narkomanii. Główne założenia Programu:

1. Zwiększenie dostępności terapeutycznej dla osób zagrożonych uzależnieniem,
2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychologicznej i prawnej,
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii,
4. Wspomaganie działań podmiotów, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

W ramach działalności GKRPA zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowaniem zdrowego stylu życia oraz pomaga rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. Członkowie GKRPA w trakcie diagnozowania problemu uzależnienia mają możliwości kierowania członków rodzin wymagających wsparcia do instytucji pomocowych. Ponadto realizuje działania profilaktyczne i edukacyjne w zakresie stylu życia, alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Ze środków GKRPA dofinansowywano organizację wypoczynku letniego w formie obozu terapeutyczno-wypoczynkowego w Zakopanem. Z możliwości wyjazdu skorzystała 20 osobowa grupa dzieci zagrożonych patologiami społecznymi z terenu Gminy Trzydnik Duży. Realizowane są także programy profilaktyczne w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz dla nauczycieli i rodziców. Organizowano również spektakle i imprezy o tematyce uzależnieniowej dla dzieci i młodzieży. Zorganizowano Trzeźwościowy Rajd Rowerowy, podczas którego propagowane były postawy trzeźwościowe, propagowanie turystyki rowerowej, integracja środowiska lokalnego, praca nad alternatywnymi formami spędzania wolnego czasu. GKRPA jest również współorganizatorem Gminnego Świąta Sportu połączonego z problematyką uzależnień, podczas którego propagowany jest aktywny wypoczynek w gronie rodziny.

Informacja z realizacji Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Trzydnik Duży za 2015 r.

Prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach podstawowych, gimnazjum

Wydatki: 4 000,00 zł

Zrealizowano 48 godzin zajęć dla uczniów klas V, VI szkół podstawowych, klas I – III gimnazjum oraz 6 godzin zajęć dla rodziców uczniów z w/w klas, podczas których uczestnicy zdobyli wiedzę na temat uzależnień, asertywności i asertywnych sposobów komunikacji, wzmocnili motywacje do zdrowego trybu życia. Mieli też możliwość nabycia umiejętności radzenia sobie ze stresem, uczuciami oraz konstruktywnego rozwiązywania sytuacji problemowych. Zajęcia prowadził certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień.

Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Profilaktyki i Psychoterapii Uzależnień „POMOCNI LUDZIOM” w Kraśniku.

Profilaktyka uzależnieniowa w pracy świetlic: Rzeczycza Ziemiańska i Olbęcín

Wydatki: 22 000,00 zł

Świetlice stanowiły element systemu pomocy i odegrały ważną rolę w procesie pomagania dzieciom, zwłaszcza z rodzin dysfunkcyjnych. Zapewniały dzieciom pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, rozwój zainteresowań, organizację zabaw i zajęć rekreacyjnych.

Zajęcia odbywały się przez cały rok, w każdej świetlicy 1 raz w tygodniu po 4 godziny, w zajęciach wzięło udział 72 uczniów. Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Profilaktyki i Psychoterapii Uzależnień „POMOCNI LUDZIOM” w Kraśniku.

Realizacja programu terapeutycznego ponadpodstawowego dla osób uzależnionych

Wydatki: 3 600,00 zł

W ramach realizacji programu udzielane były świadczenia zdrowotne w zakresie terapii uzależnienia i współuzależnienia. W ramach programu zrealizowano 12 dwugodzinnych zajęć warsztatowych oraz 12 godzinnych sesji indywidualnych.

Organizacja obozu terapeutyczno – wypoczynkowego

Wydatki: 11 000,00 zł

Obóz terapeutyczno – wypoczynkowy, odbył się w Zakopanem. Program obozu zawierał realizację pracy profilaktyczno-wychowawczej opartej na grupowych zajęciach uwzględniających opracowania PARPA:

1. Elementy programu „Siedem kroków”,
2. O emocjach inaczej – „burza mózgów”,
3. Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć – scenariusz wg A. Kołodziejczyka,

4. Elementy programu „Jak żyć z ludźmi”, „Dziękuję – nie”.

Zasadniczym elementem obozu był program turystyczny i sportowy.

Organizacja ferii zimowych z elementami profilaktyki uzależnieniowej

Wydatki: 4 386,22 zł

Zrealizowano zajęcia w szkołach podstawowych i gimnazjum publicznym oraz zajęcia sportowe na hali gimnastycznej w okresie ferii. Ze środków gminnego programu sfinansowano przewóz dzieci na halę gimnastyczną, poczęstunek oraz nagrody za udział w organizowanych zajęciach i konkursach.

Publikacja artykułów o tematyce antyuzależnieniowej

Wydatki: 4 000,00 zł

Publikacje o tematyce antyuzależnieniowej ukazywały się w bezpłatnym biuletynie informacyjnym gminy Gazeta Trzydnicka w łącznym nakładzie 4 tys. egz.

Organizacja spektakli i imprez o tematyce antyuzależnieniowej

Wydatki: 8 244,49 zł

W szkołach podstawowych zorganizowane zostały imprezy promujące zdrowy tryb życia wolny od nałogów (Święto rodziny). Zorganizowany został też gminny konkurs wokalny „A ja śpiewam...”. Ze środków programu sfinansowano poczęstunek dla uczestników, przewozy, zakup nagród dla uczestników konkursów.

Dzieci klas I – III wyjeżdżały do Centrum Kultury i Promocji w Kraśniku na spektakle pt.:

- „Świat pełen pokus” (dzieci z ZPPO w Olbęcinie);
- „Urodziny Baby Jagi” (dzieci z PSP w Łychowie Gościeradowskim na).

Podczas Dożynek Powiatowych zrealizowano warsztaty profilaktyczne (Namiot edukacyjny).

Organizacja konferencji propagującej zdrowe obyczaje

Wydatki: 2 496,86 zł

Konferencja odbyła się w dniu 16 kwietnia 2016 r. w Olbęcinie. Organizatorem konferencji Klub Nowoczesnych Kobiet i Gminny Ośrodek Kultury. Łącznie w konferencji udział wzięło ok. 100 osób. Ze środków programu sfinansowano poczęstunek, plakaty i zaproszenia.

Gminne Święto Sportu połączone z problematyką uzależnieniową

Wydatki: 3 988,77 zł

Impreza zrealizowana na kompleksie sportowo-rekreacyjnym w Trzydniku Dużym. Podczas GŚS rywalizowali zawodnicy w dyscyplinach lekkoatletycznych oraz grach zespołowych. Ze środków programu sfinansowano poczęstunek, medale, podium, puchary, materiały na konkurs plastyczny.

Wynagrodzenie dla biegłych sądowych

Wydatki: 1 060,00 zł

Wydatki stanowiły koszt badań i sporządzenia opinii przez biegłych sądowych oraz opłaty sądowe od złożonych wniosków. W 2015 r. do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 11 wniosków o stwierdzenie stopnia uzależnienia od alkoholu i skierowanie na leczenie odwykowe mieszkańców gminy. Z tego 4 wnioski o zastosowanie leczenia w systemie ambulatoryjnym trafiły do sądu. Wobec 1 osoby biegli sądowi stwierdzili brak uzależnienia.

Informacja z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w 2015 roku

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii wyznaczał działania obejmujące zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób zagrożonych uzależnieniem, udzielanie rodzinom, w których występuje problem narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, wspomaganie działań podmiotów organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Na realizację w/w działań w 2015 r. zaplanowano kwotę 13 000,00 zł. Środki w wysokości 260,00 zł wydatkowano na zakup materiałów z zakresu profilaktyki uzależnień dla gimnazjum tj. płyty DVD zawierające filmy edukacyjne dot. niktynizmu, narkomanii, przemocy, prostytucji i seksuolizmu zawierające scenariusze lekcji, oraz pakiet 3 filmów alkohol a ryzykowne zachowania, wpływ alkoholu na organizm człowieka, uzależnienie od alkoholu. Kwotę 480,00 zł przeznaczono na zakup biletów na spektakl dla młodzieży gimnazjalnej pt. Wspomnienia narkomanki, wystawiany w Centrum Kultury i Promocji w Kraśniku.

Środki finansowe w kwocie 10 000,00 zł wykorzystane zostały na organizację obozu terapeutyczno – wypoczynkowego w Zakopanem. Program obozu zawierał realizację pracy profilaktyczno-wychowawczej opartej na grupowych zajęciach uwzględniających opracowania PARPA:

5. Elementy programu „Siedem kroków”,
6. O emocjach inaczej – „burza mózgów”,
7. Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć – scenariusz wg A. Kołodziejczyka,
8. Elementy programu „Jak żyć z ludźmi”, „Dziękuję – nie”.

Zasadniczym elementem obozu był program turystyczny i sportowy. Obóz zorganizowało Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci „Razem” z Kraśnika.

5.5 Policja

Posterunek policji, który swoim działaniem obejmuje gminę Trzydnik Duży, znajduje się w Anopolu. Pracuje w nim 22 policjantów. W ostatnich latach prowadzono następujące akcje prewencyjne: Bezpieczne wakacje, Bezpieczne ferie, Narkotyki, dopalacze, Cyberprzestępczość, Odpowiedzialność nieletnich za czyny karalne.

Tabela 8. Wybrane kategorie przestępstw, źródło: dane Policji w Anopolu.

Wybrane kategorie przestępstw	2012	2013	2014
kradzież	14	10	6
włamanie	6	2	10
rozbój	0	0	0
uszkodzenie mienia	4	8	5
Oszustwo / w tym oszustwa internetowe /	2	5	1
przywłaszczenie	1	1	0
groźba karalna	3	2	0
niestosowanie się do zakazu sądowego	3	1	1
nietrzeźwy kierujący pojazdem mechanicznym	12	9	9
nietrzeźwy kierujący rowerem	6	5	2
uszkodzenie ciała	0	1	0
pobicie	1	3	3
p-twa narkotykowe	0	2	0

Z danych Policji wynika, iż w Gminie Trzydnik Duży w ostatnich latach nie zanotowano poważniejszych przestępstw. Najwięcej przestępstw stwierdzono w kategoriach włamanie, kradzież oraz nietrzeźwy kierujący pojazdem mechanicznym. W 2015 roku liczba stwierdzonych przestępstw wynosiła 62, przestępstw dokonanych przez nieletnich nie stwierdzono.

5.6 Rekreacja i sport

W Gminie Trzydnik działalność prowadzą następujące kluby sportowe: Klub Sportowy GOK Trzydnik Duży oraz GKS „Płomień” Trzydnik Duży.

- Klub Sportowy GOK Trzydnik Duży

Klub Sportowy GOK Trzydnik Duży organizuje zajęcia sportowe, treningi, uczestnictwo w turniejach sportowych różnego szczebla. W 2015 r. w zajęciach siatkarskich regularnie

brała grupa 25 osób w tym: dzieci – 6, młodzież – 10, dorośli – 9 osób. Sekcja prowadziła szkolenie w 2 grupach dzieci szkolne do kategorii skrzat i senior. Treningi odbywały się 4 godziny tygodniowo na hali sportowej PG w Trzydniku Dużym oraz w ZPPO w Rzeczyca Ziemiańskiej. Uczestnicy brali udział w zawodach i turniejach sportowych. Drużyna seniorów rozegrała 12 meczy w lidze PLAS i ok. 15 spotkań w 5 turniejach różnego szczebla. Dzieci startowały w 2 turniejach rozgrywając 10 meczy.

Sekcja tenisa liczyła 9 zawodników posiadających licencję LOZTS zezwalającą na udział w rozgrywkach ligowych i wojewódzkich oraz 20 amatorów. Treningi odbywały się na hali gimnastycznej w Trzydniku Dużym dwa razy w tygodniu. Uczestnicy brali udział w zawodach i turniejach sportowych, łącznie w 10 meczach IV ligi. KS GOK zorganizował turniej integracyjny Superpuchar pomiędzy zawodnikami a amatorami z terenu Gminy Trzydnik Duży. W Mistrzostwach Powiatu Kraśnickiego reprezentacja sekcji w ogólnej punktacji gmin zajęła 4 miejsce.

➤ Gminny Klub Sportowy „Płomień” Trzydnik Duży

GKS „Płomień” Trzydnik Duży w 2015 roku przygotowania do rundy wiosennej sezonu rozpoczął treningami na hali sportowej przy Publicznym Gimnazjum w Trzydniku Dużym oraz na kompleksie boisk „Orlik”. Treningi odbywały się raz w tygodniu i trwały od stycznia do marca. Treningi na boisku w Trzydniku Dużym rozpoczęły się od marca i trwały do końca rozgrywek. W sezonie rozgrywkowym 2014/2015 GKS „Płomień” Trzydnik Duży zajął 1 miejsce, uzyskując historyczny awans do Lubelskiej Klasy Okręgowej. Drużyna juniorów w Lubelskiej Lidze Juniorów Starszych w rundzie wiosennej sezonu 2014/2015 rozegrała dziewięć meczów. Przed rozpoczęciem nowego sezonu piłkarskiego 2015/2016 treningi rozpoczęły się w lipcu i do rozpoczęcia rozgrywek prowadzone były dwa razy w tygodniu. Do rozgrywek zgłoszonych zostało 40 zawodników. W okresie przygotowań do nowego sezonu zawodnicy GKS „Płomień” Trzydnik Duży brali udział w rozgrywkach na boisku „Orlik” w Trzydniku Dużym. Drużyna seniorów ponadto rozegrała cztery mecze sparingowe. GKS „Płomień” Trzydnik Duży po zakończonej rundzie jesiennej Lubelskiej Klasy Okręgowej w tabeli zajmuje 13 miejsce. Drużyna juniorów brała udział w rozgrywkach Lubelskiej Ligi Juniorów Młodszych grupa I, rozegrała ogółem 11 spotkań.

5.7 Organizacje społeczne

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Rada Gminy Trzydnik Duży corocznie uchwała Program współpracy Gminy Trzydnik Duży z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Przedmiotowy program określa kierunki, obszary, zadania współpracy jednostki samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi. Program na rok 2016 został przyjęty Uchwałą Nr XII/73/2015 Rady Gminy Trzydnik Duży z dnia 19 listopada 2015 roku. Głównym celem programu jest wzmacnianie współpracy między samorządem, a organizacjami pozarządowymi, służącej budowie społeczeństwa obywatelskiego.

Uchwałą Nr XII/72/2015 Rady Gminy Trzydnik Duży z dnia 19 listopada 2015 r. przyjęto Wieloletni program współpracy Gminy Trzydnik Duży z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2016 – 2020. Wieloletni program współpracy jest elementem długofalowej strategii rozwoju Gminy. Program określa cele, zakres przedmiotowy, okres i sposób realizacji programu oraz wysokość środków przeznaczonych na jego realizację.

Cele główny programu to: wzmacnianie współpracy między samorządem a organizacjami pozarządowymi służącej budowie społeczeństwa obywatelskiego.

Cele szczegółowe:

1. Angażowanie społeczności lokalnych z zapewnieniem ich optymalnego rozwoju.
2. Budowanie partnerskiej współpracy opartej o wzajemne zaufanie stron.
3. Wzmacnianie potencjału organizacji pozarządowych.
4. Wspieranie i promowanie współpracy organizacji pozarządowych.

W 2015 roku współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi realizowana była w formach finansowych i pozafinansowych. Współpraca finansowa polegała na zleceniu organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych w sferze przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym oraz w sferze wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.

W wyniku otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym oraz w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu wyłonione zostały podmioty, które wykonały poniższe zadania:

- Organizacja obozu terapeutyczno – wypoczynkowego dla dzieci i młodzieży

Obóz terapeutyczno – wypoczynkowy, odbył się w dniach 27 czerwiec – 10 lipiec 2015 r.

w Zakopanem. Obóz zorganizowało Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci „Razem” z Kraśnika. Kwota udzielonej dotacji to 21 000,00 zł.

- Prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach podstawowych i gimnazjum
W ramach przyznanej dotacji zrealizowane zostały programy profilaktyczne skierowane do uczniów klas V, VI szkoły podstawowej, I – III gimnazjum (łącznie 48 godzin) oraz wywiadówki profilaktyczne dla rodziców (łącznie 6 godzin). Realizatorem zadania było Stowarzyszenie Profilaktyki i Psychoterapii Uzależnień „Pomocni Ludziom” w Kraśniku, kwota udzielonej dotacji: 4 000,00 zł.

- Realizacja programu terapeutycznego ponadpodstawowego dla osób uzależnionych
W ramach realizacji programu udzielane były świadczenia zdrowotne w zakresie terapii uzależnienia i współuzależnienia. Zadanie realizowało Stowarzyszenie Profilaktyki i Psychoterapii Uzależnień „Pomocni Ludziom” w Kraśniku, kwota wykorzystanej dotacji: 3 600,00 zł.

- Prowadzenie świetlicy opiekuńczo – wychowawczej w Rzeczycy Ziemiańskiej i w Olbęcinie. Realizator zadania: Stowarzyszenie Profilaktyki i Psychoterapii Uzależnień „Pomocni Ludziom” w Kraśniku. Dotacja 22 000,00 zł

- Kompleksowa obsługa działalności sekcji piłki siatkowej. Zadanie zrealizował Klub Sportowy GOK Trzydnik Duży. Dotacja wykorzystana została w kwocie 12 000,00 zł.

- Organizacja kompleksowej działalności sekcji piłki nożnej. Realizator zadania: Gminny Klub Sportowy „Płomień” Trzydnik Duży. Dotacja wykorzystana została w kwocie 65 000,00 zł.

- Organizacja kompleksowej działalności sekcji tenisa stołowego. KS GOK Trzydnik Duży, kwota dotacji: 13 000,00 zł.

- W trybie pozakonkursowym zrealizowano zadanie publiczne pn.: Organizacja kompleksowej działalności sekcji piłki nożnej juniorów młodszych. Kwota dotacji: 10 000,00 zł., realizator zadania GKS „Płomień” Trzydnik Duży.

Współpraca pozafinansowa realizowana była poprzez wzajemne informowanie się o kierunkach działalności, informowanie o ogłaszanych konkursach ofert na realizację zadań publicznych i ich rozstrzygnięciach, szkoleniach oraz wspomaganie funkcjonowania organizacji.

Na terenie gminy działa **11** jednostek OSP:

- 1) OSP Agatówka liczy 21 członków czynnych, posiada: lekki samochód pożarniczy LUBLIN, podstawowy sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych;

- 2) OSP Dąbrowa liczy 24 członków czynnych, posiada: lekki samochód pożarniczy LUBLIN, podstawowy sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych;
- 3) OSP Liśnik Mały liczy 32 członków czynnych, posiada: lekki samochód pożarniczy ŻUK, sprzęt ochrony osobistej strażaków ratowników, podstawowy sprzęt do działań ratowniczo-gaśniczych;
- 4) OSP Łychów liczy 30 członków czynnych, posiada: samochód pożarniczy ŻUK, sprzęt ochrony osobistej strażaków oraz do działań ratowniczo-gaśniczych
- 5) OSP Olbiewiczów liczy 35 członków czynnych, posiada: lekki samochód pożarniczy FORD TRANSIT, średni samochód pożarniczy STAR 200, sprzęt ochrony osobistej strażaków ratowników oraz do działań ratowniczo-gaśniczych, zestaw ratownictwa technicznego, aparaty ochrony dróg oddechowych;
- 6) OSP Rzeczyca Księża liczy 43 członków czynnych, posiada: lekki samochód pożarniczy LUBLIN, średni samochód pożarniczy JELCZ 325, sprzęt ochrony osobistej strażaków ratowników jak również do działań ratowniczo-gaśniczych, zestaw ratownictwa technicznego, aparaty ochrony dróg oddechowych, agregaty prądotwórcze;
- 7) OSP Rzeczyca Ziemiańska liczy 31 członków czynnych, posiada: lekki samochód pożarniczy LUBLIN, sprzęt ochrony osobistej strażaków ratowników jak również do działań ratowniczo-gaśniczych;
- 8) OSP Trzydnik Duży 36 członków czynnych, posiada: lekki samochód pożarniczy FORD TRANSIT, średni samochód pożarniczy STAR 244, sprzęt ochrony osobistej strażaków ratowników oraz do działań ratowniczo-gaśniczych, zestaw ratownictwa technicznego, aparaty ochrony dróg oddechowych, agregaty prądotwórcze;
- 9) OSP Węglin liczy 27 członków czynnych, posiada: lekki samochód pożarniczy ŻUK, sprzęt ochrony osobistej strażaków ratowników, oraz do działań ratowniczo-gaśniczych;
- 10) OSP Węglinek liczy 36 członków czynnych, posiada: lekki samochód pożarniczy LUBLIN, sprzęt ochrony osobistej oraz do działań ratowniczo-gaśniczych;
- 11) OSP Wola Trzydnicka 28 członków czynnych, posiada: lekki samochód pożarniczy ŻUK, sprzęt ochrony osobistej strażaków oraz do działań ratowniczo –gaśniczych;

Wszystkie jednostki OSP mają strażnice wraz z garażami gdzie przechowują sprzęt ochrony osobistej, sprzęt pożarniczy oraz samochody pożarnicze. OSP Trzydnik Duży, Olbiewiczów i Rzeczyca Księża włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego najlepiej wyposażone.

6. Diagnoza sytuacji społecznej Gminy

6.1 Analiza problemów społecznych Gminy Trzydnik Duży na podstawie danych instytucji

Najczęstszymi powodami przyznawania pomocy finansowej w latach 2013-2015 okazały się: ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz alkoholizm.

Tabela 9. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.

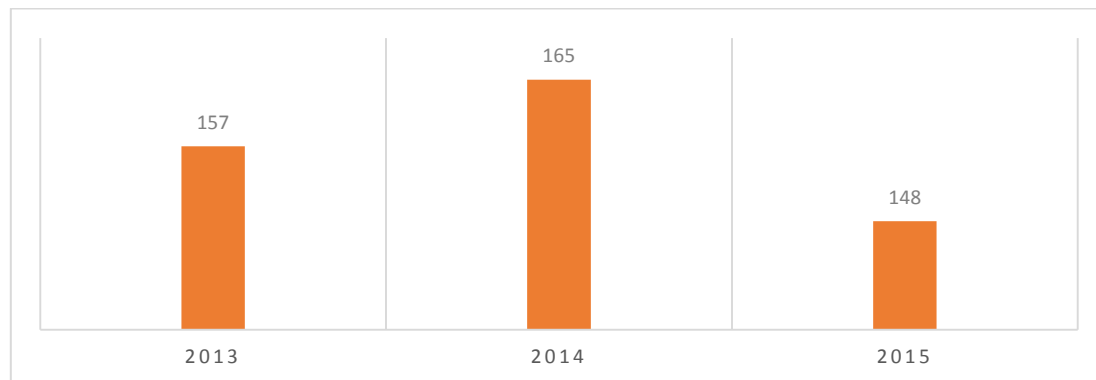
POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN		
	2013	2014	2015
Ubóstwo	157	165	148
Sieroctwo	2	1	0
Bezdomność	2	1	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	5	5	4
W tym: Wielodzietność	3	3	0
Bezrobocie	100	114	91
Niepełnosprawność	35	44	40
Długotrwała lub ciężka choroba	44	49	44
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	117	117	104
Przemoc w rodzinie	0	0	1
Alkoholizm	26	27	22
Narkomania	0	0	0
Trudności adaptacyjne po opuszczeniu zakładu karnego	2	2	1
Zdarzenie losowe	5	3	1
Sytuacja kryzysowa	4	1	1

Ubóstwo

Głównym powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Trzydnik Duży korzystających z pomocy społecznej jest ubóstwo. Ubóstwo jest określane jako stan uwarunkowany najczęściej niewystarczającą wysokością dochodów. Brak dochodów uniemożliwia zaspokajanie potrzeb, a przy utrzymującym się długim okresie występowania niedostatku, stanowi zagrożenie wykluczenia społecznego. Utrzymujący się stan ubóstwa powoduje niemożność zaspokajania potrzeb biologicznych we własnym zakresie oraz deficyty uczestnictwa w różnych sferach życia społecznego. Problem ubóstwa wiąże się z innymi czynnikami takimi, jak bezrobocie, choroby, dysfunkcyjność rodzin, alkoholizm. Na ubóstwo patrzy się też jako na problem niedożywienia, braku wykształcenia i złą jakość usług medycznych.

W latach 2013-2015 najwięcej rodzin w Gminie Trzydnik Duży uzyskało świadczenia z powodu ubóstwa. Jak ilustruje poniższy wykres, na przestrzeni trzech lat liczba beneficjentów była zmienna. Liczba świadczeniobiorców w 2015 r. z tego tytułu zmniejszyła się o 10% w stosunku do roku 2014.

Wykres 9. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.

Z problemem ubóstwa ściśle związany jest problem bezdomności. Z powodu bezdomności w 2013 roku z pomocy korzystało 2 rodziny, w 2014 roku pomocy z tego powodu udzielono 1 rodzinie.

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Drugim powodem pod względem liczby rodzin pobierających świadczenia są problemy wynikające z ich bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych

i prowadzenia gospodarstwa domowego. Ilość rodzin objętych pomocą z tego tytułu w latach 2014-2015 zmniejszyła się o 11%.

Wykres 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.

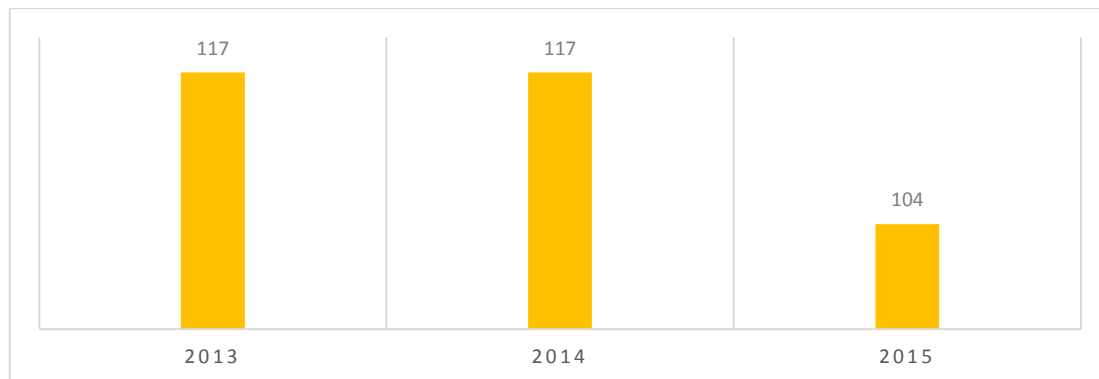

Tabela 10. Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.

Rodzaj rodziny	Liczba rodzin		
	2013	2014	2015
Rodziny z dziećmi	125	125	103
Rodziny niepełne	26	23	29
Rodziny emerytów i rencistów	32	67	66

Biorąc pod uwagę typy rodzin, które korzystały ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2013-2015, należy stwierdzić, że największym świadczeniobiorcą były rodziny z dziećmi. W 2015 r. również ta kategoria stanowiła największy udział w rodzaju rodzin korzystających ze świadczeń (103 rodziny). W latach 2013-2015 odnotowano znaczący wzrost liczby rodzin emerytów i rencistów objętych pomocą.

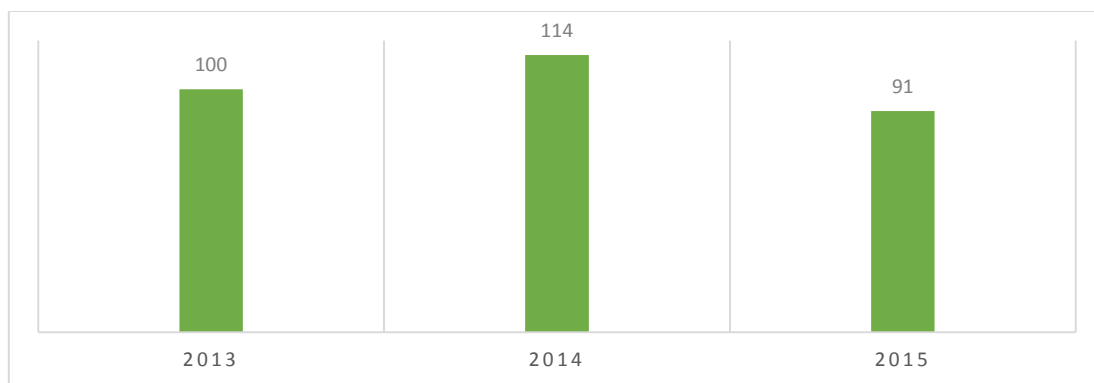
Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej zapewnia się pieczę zastępczą, którą organizuje powiat. Rodzinną formą pieczy jest rodzina zastępcza, natomiast instytucjonalną są placówki opiekuńczo – wychowawcze.

W 2015 roku ograniczona władzę rodzicielską mieli rodzice 8 dzieci. Nie było przypadku zawieszenia władzy rodzicielskiej. W stosunku do dwojga dzieci rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej. Dwoje dzieci było zgłoszonych do adopcji, z tego jedno dziecko zostało adoptowane.

Bezrobocie

Kolejnym ważnym problemem społecznym Gminy jest bezrobocie. Liczba świadczeniobiorców w 2015 r. z tego tytułu zmalała o 20% w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 11. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.

Zauważalny jest również spadek osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP. Liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy Trzydnik Duży zarejestrowanych w PUP w 2014 roku zmniejszyła się o 14% w stosunku do roku poprzedniego.

Tabela 11. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Trzydnik Duży w latach 2012-2014. Źródło: dane GUS.

Dane	2012	2013	2014
Liczba bezrobotnych ogółem	396	417	357
Bezrobotne kobiety	187	193	155
Bezrobotni mężczyźni	209	224	202

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi 8,9%. Udział procentowy bezrobotnych kobiet w 2014 roku wynosił 8,5% i był niższy od wskaźnika określającego bezrobotnych mężczyzn 9,1%.

Dane dotyczące stopy bezrobocia na tle powiatu, województwa i kraju przedstawione są w poniższej tabeli.

Tabela 12. Stopa bezrobocia w Powiecie Kraśnickim, Województwie Lubelskim oraz Kraju w latach 2012-2014. Źródło: www.polskawliczbach.pl

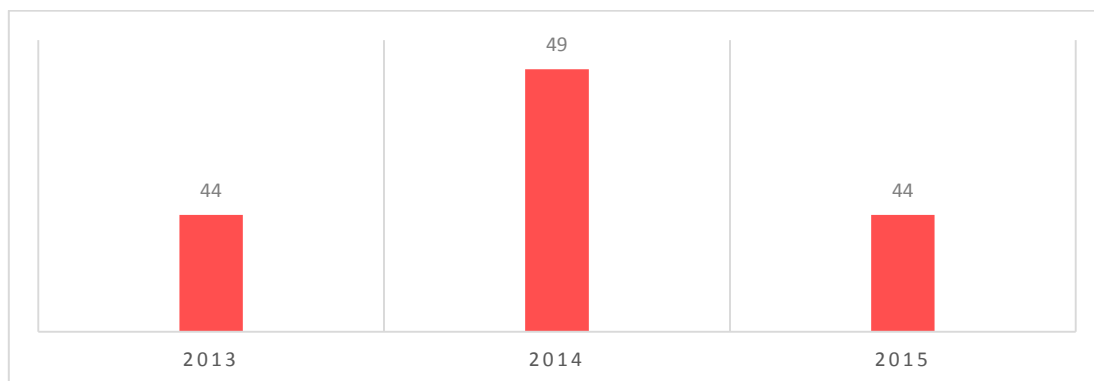
	2012	2013	2014
Powiat Kraśnicki	15,5%	16,0%	14,0%
Województwo Lubelskie	14,2%	14,4%	12,6%
Polska	13,4%	13,4%	11,4%

Jak wskazują dane poziom bezrobocia w Powiecie Kraśnickim, jest wyższy od średniej wojewódzkiej i średniej krajowej.

Długotrwała lub ciężka choroba

Kolejnym powodem trudnej sytuacji mieszkańców Gminy Trzydnik Duży korzystających z pomocy społecznej jest są problemy wynikające z długotrwałej lub ciężkiej choroby. Na przestrzeni trzech lat liczba świadczeniobiorców była zmienna. W 2015 roku liczba rodzin pobierających świadczenia z tego powodu zmalała o 10% w stosunku do roku 2014.

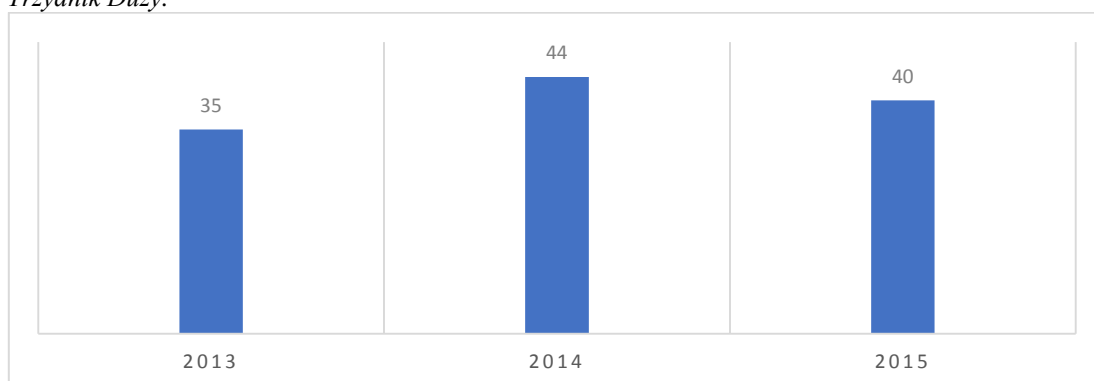
Wykres 12. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.

Niepelnosprawność

Następnym co do liczebności beneficjentów problemem społecznym Gminy jest niepełnosprawność. W latach 2013-2015 liczba świadczeniobiorców z tego tytułu była zmienna. W 2014 roku nastąpił wzrost o 26%, a w roku 2015 liczba beneficjentów zmniejszyła się o 9%.

Wykres 13. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2013-2015. Źródło: OPS Trzydnik Duży.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydał następującą liczbę orzeczeń dla mieszkańców Gminy Trzydnik Duży:

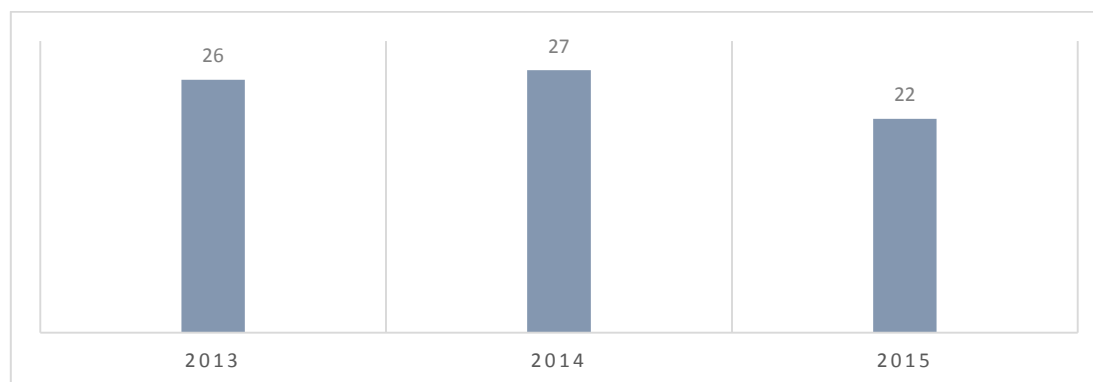
Tabela 13. Liczba wydanych orzeczeń dla mieszkańców Gminy Trzydnik Duży w latach 2013-2015. Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.

	2013	2014	2015
Osoby dorosłe	62	64	67
Dzieci	24	18	20
Razem	86	82	87

Alkoholizm

Następnym powodem udzielania pomocy rodzinom w Gminie Trzydnik Duży pod względem osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej są problemy rodzin, w których występuje uzależnienie od alkoholu.

Wykres 14. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.

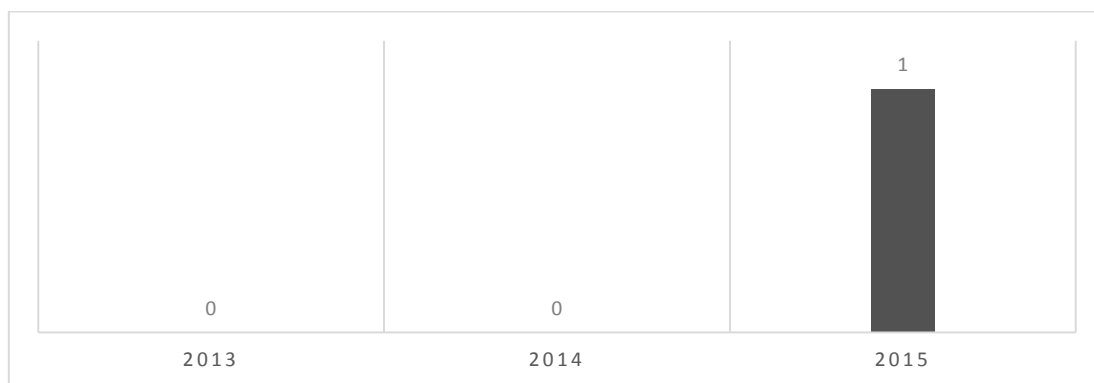
Z danych zgromadzonych przez OPS w Trzydniku Dużym wynika, że problemami uzależnienia od alkoholu jest dotkniętych 30 rodzin z terenu gminy. W 2014 r. na badanie biegłych sądowych skierowano 8 mieszkańców gminy. Wobec 12 osób skierowano wnioski do sądu o zastosowanie leczenia (w tym wobec 4 osób z 2013 r.).

W 2014 roku realizowano program terapeutyczny ponadpodstawowy dla osób uzależnionych. W ramach realizacji programu udzielane były świadczenia zdrowotne w zakresie terapii uzależnienia i współuzależnienia. W 2014 roku z pomocy korzystało 40 osób. W ramach programu zrealizowano 12 zajęć warsztatowych, po 2 godziny każde oraz 12 sesji indywidualnych.

Przemoc w rodzinie

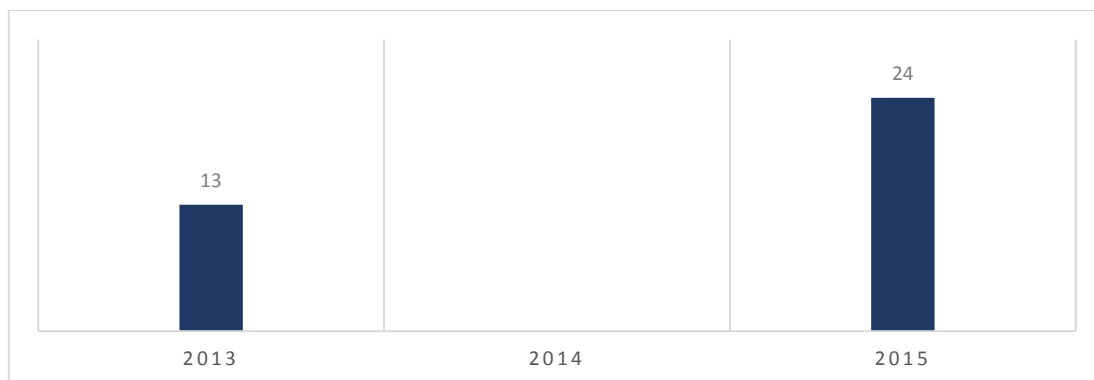
W 2015 roku jednej rodzinie w Gminie Trzydnik Duży przyznano pomoc z powodu występowania przemocy domowej.

Wykres 15. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu przemocy domowej w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.

Liczba sporządzanych „Niebieskich Kart” dla mieszkańców dotkniętych przemocą domową z terenu Gminy Trzydnik Duży wzrosła o 85% na przestrzeni trzech lat.

Wykres 16. Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” w latach 2013-2015. Dane OPS Trzydnik Duży.

Ofiarami przemocy w rodzinie są najczęściej kobiety. Natomiast sprawcami przemocy są głównie mężczyźni, będący wielokrotnie pod wpływem alkoholu. Często w rodzinach dotkniętych przemocą domową dodatkowo występuje problem alkoholizmu, rodziny te nierzadko dotknięte są ubóstwem, bezrobociem oraz innymi dysfunkcjami.

Tabela 14. Dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Trzydnik Duży w latach 2013-2015. Źródło: Dane OPS Trzydnik Duży.

	2013	2014	2015
Liczba osób objętych pomocą ZI	31	50	81
W tym kobiety	11	26	32
W tym mężczyźni	8	10	31
W tym dzieci	12	14	18
Liczba rodzin objętych pomocą ZI	11	26	21
Liczba posiedzeń grup roboczych	28	47	39
Liczba osób objętych pomocą grup roboczych	31	50	68
W tym kobiety	11	26	28

W tym mężczyźni	8	10	24
W tym dzieci	12	14	16
Liczba rodzin objętych pomocą grup roboczych	11	26	17
Liczba zakończonych NK na skutek ustania przemocy w rodzinie	8	22	12
Liczba rozstrzygnięć z braku zasadności podejmowanych działań	0	0	3
Liczba sporządzonych NK część A	13		24
Liczba sporządzonych NK część C	12	19	18
Liczba sporządzonych NK część D	8	12	12

6.2 Problemy i oczekiwania społeczne na podstawie ankiety

Ankiety ewaluacyjne stanowią nieodłączny element diagnozy problemów społecznych, pojawiających się na terenie Gminy. W badaniu kwestionariuszowym udział wzięło łącznie 75 osób (52 kobiety, 19 mężczyzn, w przypadku 4 ankiet odnotowano brak danych na temat płci). Osoby badane reprezentowały następujące kategorie:

Wykształcenie:

- podstawowe - 0
- zawodowe - 8
- średnie - 13
- policealne - 10
- wyższe - 43
- brak danych - 1

Kategorie wiekowe:

- 13-16 lat - 0
- 17-25 lat - 7
- 26-59 lat - 63
- 60 i więcej - 3
- brak danych - 2

Zawód:

- uczeń - 1
- rolnik - 15
- przedsiębiorca - 33
- pracownik umysłowy - 22
- pracownik fizyczny - 0
- emeryt/rencista - 4
- bezrobotny - 0
- inny (jaki?) - 0
- brak danych - 0

Oprócz przedstawionych danych metryczkowych, respondenci zostali poproszeni w pierwszej części ankiety o wypełnienie poniższej tabeli określając stopień zadowolenia z podanych warunków życia w Gminie. Należało zaznaczyć jedną z możliwych odpowiedzi od 0 do 4,

przy czym 0 – bardzo niezadowolony/a; 1 – niezadowolony/a; 2 – niezdecydowany/a; 3 – zadowolony/a; 4 – bardzo zadowolony/a).

W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolona z następujących warunków życia w Gminie*	Bardzo niezadowolony/a	Niezadowolony/a	Niezdecydowany/a	Zadowolony/a	Bardzo zadowolony/a
1. Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)	0	5	22	43	5
2. Dostęp do Internetu	4	9	10	36	16
3. Dostęp do informacji na temat wydarzeń w Gminie	0	0	11	51	13
4. Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy	2	1	9	45	16
5. Organizacja imprez cyklicznych w Gminie	0	6	6	43	20
6. Dostępność doradztwa psychologiczno – prawnego	4	15	22	29	3
7. Poziom opieki społecznej	1	4	14	42	14
8. Poziom opieki zdrowotnej	0	7	20	42	5
9. Bezpieczeństwo publiczne	0	6	27	37	5
10. Warunki mieszkaniowe	0	6	13	43	13
11. Miejsca rekreacji (np. parki, skwer, place zabaw)	4	22	31	17	1
12. Jakość szkół	0	2	9	50	14
13. Dostępność przedszkoli	0	4	6	47	18
14. Żywotność lokalnej tradycji i historii w codziennym życiu	0	2	27	37	8
15. Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców	0	10	34	26	5
16. Dostępność handlu i usług	0	8	13	47	5
17. Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym Gminy	2	8	29	33	3

* Nie wszyscy badani odpowiedzieli na wszystkie pytania

Najbardziej pozytywnie (odpowiadając „Zadowolony/a” lub „Bardzo zadowolony/a”) ocenili respondenci następujące aspekty życia w Gminie Trzydnik Duży:

- Dostępność przedszkoli (87%);
- Jakość szkół (85%);
- Dostęp do informacji na temat wydarzeń w Gminie (85%);
- Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy (84%);
- Organizacja imprez cyklicznych w gminie (84%).

Najmniej usatysfakcjonowani ankietowani okazali się w stosunku do następujących obszarów funkcjonowania Gminy (odpowiedź „Niezadowolony/a” lub „Bardzo niezadowolony/a”):

- Miejsca rekreacji (np. parki, skwer, place zabaw) (35%);
- Dostępność doradztwa psychologiczno – prawnego (26%);
- Dostęp do Internetu (17%);
- Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców (13%);
- Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym gminy (13%).

Drugą integralną częścią ankiety były pytania odnoszące się do problemów społecznych poszczególnych grup i obszarów, tj. dzieci i młodzieży, rodzin, osób starszych, obszar opieki zdrowotnej, edukacji, sportu i kultury. Poniżej przedstawiono i scharakteryzowano szczegółowo odpowiedzi na sześć pytań:

1. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy ?

- a) Brak pozytywnych wzorców i autorytetów (20 wskazania)
- b) Przemoc ze strony rodziców (5)
- c) Alkohol i papierosy (35)
- d) Narkotyki (10)
- e) Chuligaństwo (16)
- f) Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu (27)
- g) Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego (33)
- h) Inne: Brak pomocy ze strony UG dla sierot np. darmowe obiady lub podręczniki.

2. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy ?

- a) Nieporadność życiowa (25)
- b) Ubóstwo (14)

- c) Bezrobocie (47)
- d) Alkoholizm (33)
- e) Bezradność opiekuńczo-wychowawcza (9)
- f) Brak poradnictwa psychologiczno-prawnego (9)
- g) Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami (8)
- h) Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych (17)
- i) Inne (jakie?).

3. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy ?

- a) Izolacja społeczna, samotność (48)
- b) Izolacja rodzinna, odrzucenie (13)
- c) Niepełnosprawność (21)
- d) Niezdolność do samoobsługi (11)
- e) Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu (40)
- f) Inne (jakie?).

4. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy ?

- a) Długi okres oczekiwania na usługi medyczne (41)
- b) Mała liczba lekarzy specjalistów (65)
- c) Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych (18)
- d) Inne: godziny przyjęć lekarza tylko do godziny 16; ograniczona liczba wizyt pielęgniarki środowiskowej (trudności w korzystaniu z usług); brak opieki stomatologicznej w ośrodkach zdrowia.

5. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy ?

- a) Brak placówek wychowywania przedszkolnego (11)
- b) Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki (39)
- c) Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne (42)
- d) Brak stołówek szkolnych (1)
- e) Inne: brak bazy do nauki w-f w miejscowościach; brak dojazdu do placówek edukacji w czasie wolnym od zajęć; brak odpowiedniego wyposażenia szkół i przedszkoli w środki dydaktyczne i zabawki; zła baza lokalowa placówek przedszkolnych; klasy

łączone w szkołach; brak świetlic szkolnych; łączenie klas; brak świetlic szkolnych, łączenie klas; brak obiektów sportowych przy szkołach.

6. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy ?

- a) Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową (26)
- b) Brak wiejskich świetlic i ognisk kultury (7)
- c) Nie w pełni wykorzystany potencjału historii i kultury regionu (23)
- d) Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży (36)
- e) Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych (22)
- f) Inne: brak komunikacji z gminą i powiatem; brak "wielkich" funduszy na kulturę; w imprezach uczestniczy wąska grupa mieszkańców.

Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu:

- Oświetlenie ulic przez całą dobę;
- Likwidacja łączenia klas;
- W gminie nie istnieje pomoc dla dzieci – sierot lub półsierot, jeśli dochód jest większy. Należy pomyśleć o darmowych obiadach lub wyprawkach dla dzieci mocno pokrzywdzonych przez los;
- Doksztalcanie i kursy dla mieszkańców całej Gminy.

Za najważniejsze problemy społeczne dotyczące Gminę Trzydnik Duży mieszkańcy uznali:

- 1) wśród dzieci i młodzieży:
 - Alkohol i papierosy - 24%;
 - Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego - 22%;
- 2) wśród rodzin:
 - Bezrobocie - 29%;
 - Alkoholizm - 20%;
- 3) wśród osób starszych:
 - Izolacja społeczna (samotność) - 36%
 - Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu - 30%;
- 4) w obszarze opieki zdrowotnej:
 - Mała liczba lekarzy specjalistów - 51%;
 - Długi okres oczekiwania na usługi medyczne - 32%;
- 5) w obszarze edukacji:

- Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne - 41%;
- Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki - 38%;

6) w obszarze sportu i kultury:

- Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży - 31%;
- Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową - 22%.

Kolejną częścią ankiety były wymienione poniżej zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie Gminy. Ankietowani zostali poproszeni o ocenę używając skali od 1 do 10, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej cyfry ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zdaniem. Po uśrednieniu wyników, oceny respondentów przedstawiają się następująco:

1.	Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (kardiolog, diabetolog, onkolog).	6,01
2.	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych.	5,39
3.	Stypendia dla dzieci z ubogich rodzin.	6,17
4.	Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach.	5,76
5.	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych.	5,36
6.	Finansowanie płatnych szczepionek dla dzieci.	7,42
7.	Założenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	5,85
8.	Likwidacja barier architektonicznych w urzędach.	6,79
9.	Mobilny punkt pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych.	7,17
10.	Utworzenie punktu informacyjnego w Gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy.	5,03
11.	Założenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych.	6,05
12.	Wydłużenie czasu pracy przedszkoli.	7,51
13.	Potrzeba pedagogizacji rodziców i dzieci.	9,08
14.	Dzienny Dom Pomocy Społecznej.	7,66
15.	Założenie wolontariatu.	7,53
16.	Poszerzenie oferty o oddział żłobkowy.	8,32
17.	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej.	6,97
18.	Mieszkania chronione, lokale socjalne.	5,04
19.	Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych.	5,21
20.	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy.	6,30

Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej:

- Należy podjąć większą współpracę Rad Gmin ze Starostwem Powiatowym, burmistrzem, wojewodą i marszałkiem województwa oraz posłami z naszego okręgu wyborczego. Poprawiło by to sytuację miejscowości graniczących z sąsiednią gminą, z sąsiednim powiatem i sąsiednim województwem. Wszystkie inwestycje lokuje się wokół dużych miast. Miejscowości peryferyjne tracą w każdej dziedzinie życia.

Powyższa tabela ilustruje, jak wysoki priorytet przyznali ankietowani konkretnym zadaniom, mającym na celu rozwiązanie różnych problemów społecznych (skala od 1 do 10, ocena średnia grupy). Najwyższe oceny uzyskały:

- 1) Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (kardiolog, diabetolog, onkolog) – 9,08;
- 2) Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach – 8,32;
- 3) Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych.– 7,66.

Za zadania o najniższym priorytecie zostały uznane:

- 1) Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy – 5,03;
- 2) Poszerzenie oferty o oddział żłobkowy – 5,04;
- 3) Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych – 5,21.

6.3 Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - położenie geograficzne i walory turystyczne - szacunek do ojczyzny i ojcowizny - przywiązanie do nauki Kościoła i tradycji - duży odsetek osób ze średnim i wyższym wykształceniem - wrodzona zaradność, pracowitość, przedsiębiorczość - dobrze rozwinięta infrastruktura kulturalna, oświatowa, sportowa - aktywna działalność klubów sportowych 	<ul style="list-style-type: none"> - zmniejszająca się liczba urodzeń - niewystarczająca liczba miejsc pracy - brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych - brak infrastruktury socjalnej: mieszkań chronionych, socjalnych - niewystarczająca liczba stołówek szkolnych - niewystarczający dostęp do przedszkoli - niewystarczający dostęp do opieki medycznej w szkołach - słabo rozwinięte organizacje społeczne,

<ul style="list-style-type: none"> - rozwinięta infrastruktura ochrony zdrowia, pomocy społecznej - aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego - realizacja programów pomocowych współfinansowanych ze środków zewnętrznych (dożywianie, asystent rodziny itp.) - realizacja projektów finansowanych przez środki UE - otwartość gminy na współpracę z organizacjami pozarządowymi - bezpieczna gmina 	<p>uśpiona działalność</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak specjalnej oferty dla seniorów - brak specjalnej oferty dla osób niepełnosprawnych - niewystarczająco rozwinięta infrastruktura turystyczna - niewystarczający dostęp do lekarzy specjalistów - niewystarczający dostęp do rehabilitacji medycznej - niewystarczający dostęp do długoterminowej opieki pielęgniarskiej w domu pacjenta - brak grup typu AA, ALANON - niewystarczająca siatka połączeń komunikacji publicznej pomiędzy miejscowościami
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rozwój przedsiębiorczości - rozwój turystyki, agroturystyki - rozwój handlu - rozwój ekonomii społecznej - wsparcie szkoleniowe - tworzenie i wdrażanie specjalnych programów pomocowych - wykorzystanie zewnętrznych środków finansowych - rozwój społecznych grup wsparcia - wzrost znaczenia organizacji pozarządowych - polityka prorodzinna 	<ul style="list-style-type: none"> - migracje ludzi młodych za pracą - rozbieżność standardów moralnych - rozluźnienie standardów moralnych - rozwój patologii/uzależnień - powiększenie się obszaru dysfunkcji rodzinnych - wzrost agresywnych zachowań dzieci i młodzieży - wzrost liczby uzależnionych od alkoholu w tym kobiet - bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów - brak zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby, starości - wyuczona bezradność, roszczeniowość postaw - pogłębiające się ubożenie rodzin ubogich - starzenie się społeczeństwa i stopniowe wyludnienie - izolacja społeczna - bierność społeczna - negatywne nastawienie społeczne do osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym - choroby psychiczne

7. Planowanie działań

7.1 Misja i wizja Gminy Trzydnik Duży

Misja:

Integralny rozwój człowieka w Gminie Trzydnik Duży.

Wizja rozwoju społecznego Gminy Trzydnik Duży:

Gmina Trzydnik Duży jest Gminą, która dąży do tego, aby być Gminą kreatywną, bezpieczną, otwartą na potrzeby społeczności. Swoim mieszkańcom chce zapewnić jak najlepsze warunki życia oraz umożliwić realizację planów osobistych, zawodowych i społecznych.

Kluczowym zadaniem władz Gminy Trzydnik Duży jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z takich czy innych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek patologii społecznych w Gminie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju Gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: sportu, rekreacji, turystyki, edukacji, kultury, opieki zdrowotnej i społecznej.

7.2 Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

Analiza szerokiego spektrum programów rozwoju, których wdrażanie będzie w perspektywie co najmniej najbliższych 10 lat oddziaływać na sytuację w Gminie Trzydnik Duży, pozwala prognozować, że w tym okresie, pomoc społeczna stanowić będzie fundamentalny element w polityce zarówno państwa polskiego, jak i samorządu lokalnego. Będzie to efekt między innymi wprowadzania w życie programu „Europa 2020”, który wiele uwagi poświęca poprawie sytuacji w sferze społecznej.

Gmina Trzydnik Duży, podobnie jak inne samorządy w Polsce, stanie wkrótce przed koniecznością zmierzenia się z nowymi problemami wynikającymi zarówno z uwarunkowań lokalnych, jak wpływu zewnętrznej sytuacji społeczno-polityczno-gospodarczej. Wśród czynników zewnętrznych mających istotny wpływ na sytuację społeczną w Gminie warto

wymienić te, które wynikają z niekorzystnych perspektyw demograficznych – starzenie się społeczeństwa Gminy, migracji - zwłaszcza ludzi młodych, napływu imigrantów, niekorzystnych zmian w obszarze podstawowych wartości rodzinnych skutkujących rozbićm rodzin, w tym rodzin wielopokoleniowych, oraz innych nieznanym jeszcze dzisiaj zagrożeń.

Mając na względzie oddziaływania i problemy globalne, lokalna polityka społeczna w Gminie Trzydnik Duży musi uwzględniać narastający problem starzenia się społeczeństwa, zmiany systemu wartości, zmiany w strukturze rodziny, czy też powiększające się obszary zagrożeń funkcjonowania jednostki i rodziny. Można więc przyjąć, że pomoc społeczna będzie podlegać dużym przemianom zarówno w układzie instytucjonalnym, jak i zadaniowym. Rozwój sytuacji społecznej na terenie Gminy będzie ściśle związany z rozwojem ekonomiczno – społecznym społeczności lokalnej. Uwzględniając przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej w Gminie Trzydnik Duży oraz skalę i znaczenie społeczne ujawniających problemów określono cele strategiczne, operacyjne i zadania, które uwzględniają zagrożenia i problemy wynikające z sytuacji zewnętrznej, ale przede wszystkim biorą pod uwagę uwarunkowania lokalne.

Uwzględniając dostępne opracowania analityczne, wyniki ankiet, oraz przeprowadzoną diagnozę lokalnej sytuacji w sferze społecznej sformułowano prognozę przewidywanego rozwoju sytuacji w sferze społecznej.

W układzie celów strategicznych przedstawia się ona następująco:

- **Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i uzależnieniom oraz zapobieganie ich skutkom**

prognozuje się:

- narastające potrzeby niesienia pomocy osobom długotrwale pozostającym bez pracy, występowanie poczucia bezradności wśród osób, które utraciły pracę, niskiej wiary w jej uzyskanie, postępującą dezaktualizację kwalifikacji szczególnie osób długotrwale bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo;
- dalsze rozwarstwienie materialne społeczeństwa, ubożenie rodzi szczególnie wielodzietnych, niepełnych i rodzin emerytów i rencistów;
- utrzymywanie się niedoboru pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin, rozproszenie i niewystarczający poziom integracji działań pomocowych świadczonych osobom dotkniętym przemocą, utrzymywanie się niewystarczającego poziomu profilaktyki w zakresie rozwiązywania problemów przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom, utrzymywanie się

zapotrzebowania na usługi edukacyjne dotyczące problemu przemocy oraz przeciwdziałania uzależnieniom;

- **Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**

prognozuje się:

- niską dzietność rodzin dyktowaną m.in. czynnikami ekonomicznymi;
- zwiększającą się liczbę rodzin niepełnych, wymagających wsparcia alimentacyjnego, zwiększającą się liczbę młodych matek;
- niewystarczający w stosunku do narastających potrzeb poziom funkcjonowania systemu pieczy zastępczej;
- utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe w stosunku do rodzin;
- występowanie zjawiska niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego, w wychowaniu dzieci;

- **Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym**

prognozuje się:

- niewystarczająca jakość życia osób z niepełnosprawnością, występowanie sytuacji niepełnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, występowanie stanu niewystarczającej integracji społecznej osób z niepełnosprawnością;
- występowanie istotnego odsetka osób bezrobotnych, dla których niepełnosprawność jest dodatkowym ograniczeniem dostępu do zatrudnienia;
- utrzymywanie się potrzeb w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób z niepełnosprawnością i ich rodzin;
- utrzymywanie się potrzeb pomocy względem osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin;
- występowanie izolacji i wykluczenia z życia społecznego osób starszych;
- pogłębiające się ubóstwo osób starszych;
- wzrastające potrzeby w zakresie usług socjalnych i opiekuńczych w stosunku do osób starszych;

- **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

Prognozuje się:

- utrzymywanie się zapotrzebowania na nowe lub unowocześnione usługi świadczone przez przygotowane do tego podmioty sektora pozarządowego osobom oraz rodzinom;

- występowanie potrzeb wymagających rozwiązań innowacyjnych dla obszaru polityki społecznej;
- tworzenie szerokich partnerstw lokalnych w celu rozwiązywania problemów społecznych
- wzrost aktywności społecznej mieszkańców;
- utrzymywanie się rozproszenia inicjatyw i działań prowadzonych przez instytucje publiczne i prywatne.

Przedstawione powyżej prognozy pozwalają zdefiniować system działań czyli strategię, która powinna być zrealizowana, aby ograniczyć skutki różnorodnych zagrożeń wynikających zarówno z uwarunkowań zewnętrznych, naturalnych zjawisk biologicznych (np. niepełnosprawności), problemów cywilizacyjnych, jak i niedoskonałości lokalnego systemu polityki społecznej. Proponowana strategia będzie obejmować osiągnięcie celów nastawionych na eliminację zagrożeń oraz poprawę sytuacji, która w czasie opracowywania Strategii została zidentyfikowana jako niekorzystna.

Wprowadzanie zmian społecznych na terenie Gminy Trzydnik Duży, poprzez realizację celów i zadań strategicznych, zaowocuje ograniczeniem skutków rozpoznanych problemów społecznych, intensyfikacją rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy oraz poprawą jakości życia mieszkańców. Prognozuje się, że realizowane działania zaktywizują i zachęcą mieszkańców do udziału w rozwiązywaniu problemów dotyczących społeczności lokalnej. Wdrożenie strategii spowoduje:

- poprawę bezpieczeństwa socjalnego obywateli oraz poprawę warunków ich życia,
- zwiększenie liczby miejsc na lokalnym rynku pracy,
- wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
- poprawę stanu zdrowia i sprawności fizycznej, w tym szczególnie osób starszych i niepełnosprawnych,
- poprawę jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych,
- zapewnienie dostępu do usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych w środowisku zamieszkania, bez konieczności kierowania mieszkańców do domów pomocy społecznej,
- wzmocnienie pozycji rodziny w społeczności lokalnej,
- zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie rozmiaru problemu uzależnień w gminie,
- stworzenie dogodnych warunków rozwoju dzieci i młodzieży.

Osiągnięcie prognozowanych zmian będzie możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie Gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

7.3 Cele strategiczne, operacyjne i zadania

Celem strategii są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, aktywność obywatelską, poprawę sytuacji materialnej, co przekłada się na działania na rzecz poprawy zatrudnienia oraz budowania lokalnego rynku pracy. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się ponadto na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty. Szczegółowa diagnoza i analiza sytuacji społecznej Gminy Trzydnik Duży połączona z badaniami ankietowymi, pozwoliła wyodrębnić następujące cele strategiczne:

- **Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i uzależnieniom oraz zapobieganie ich skutkom**
- **Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży**
- **Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym**
- **Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego**

Następnie w ramach poszczególnych celów strategicznych wyodrębniono cele operacyjne i kierunki działań.

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Kierunki działań	Wykonawcy	Budżet
Przeciwdziałanie bezrobociu, ubóstwu i uzależnieniom oraz zapobieganie ich skutkom	Wzrost kompetencji i wiedzy potrzebnej na rynku pracy	Prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych	PUP, OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Usługi poradnictwa zawodowego: spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe i inne	PUP, OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Usługi poradnictwa psychologicznego spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty	OPS, PUP	Środki własne i zewnętrzne

		grupowe, inne		
		Organizacja staży zawodowych	PUP, OPS, Urząd Gminy Trzydnik Duży	Środki własne i zewnętrzne
		Spotkania z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych	Szkoły	Środki własne i zewnętrzne
		Spotkania z pedagogiem	OPS, PUP	Środki własne i zewnętrzne
	Pobudzenie lokalnych inicjatyw społecznych do rozwiązywania problemów rynku pracy	Stworzenie partnerstwa lokalnego na rzecz aktywizacji osób niepracujących	PUP, OPS, UG	Środki własne i zewnętrzne
		Utworzenie Gminnego Centrum Informacji	UG, OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej	OPS, Urząd Gminy	Środki własne i zewnętrzne
	Poprawa samooceny, motywacji do zmian oraz aktywności życiowej	Warsztaty kompetencji społecznych	OPS	Środki własne i zewnętrzne
	Ograniczenie marginalizacji spowodowanej ubóstwem	Dożywianie	UG, OPS, SZKOŁY	Środki własne i zewnętrzne
		Przeprowadzenie akcji „Otwarte serce – pomocna dłoń” (zbiórka przedświąteczna)	OPS, Szkoły, GOK	Środki własne i zewnętrzne
		Pomoc finansowa	OPS, UG	Środki własne i zewnętrzne
		Współpraca z Bankiem żywności, Caritasem, itp.	OPS, Organizacje Pozarządowe, Związki wyznaniowe	Środki własne i zewnętrzne
	Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe	OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie	OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Działania Zespołu Interdyscyplinarnego grup roboczych	OPS, Policja, Szkoły, Służba Zdrowia,	Środki własne

			Kuratorzy Sadowi	i zewnętrzne
		Program korekcyjno edukacyjny dla sprawców	OPS	Środki własne i zewnętrzne
Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Wzrost kompetencji rodzicielskich	Warsztaty kompetencji rodzicielskich, pedagogizacja rodziców	OPS, Szkoły,	Środki własne i zewnętrzne
		Wsparcie asystenta rodziny	OPS	Środki własne i zewnętrzne
	Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów	Szkoły, GOK, GBP	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów	Szkoły	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja zajęć sportowych, rekreacyjnych, turystyczno-krajoznawczych	Kluby Sportowe, UG, Szkoły, Pozarządowe, GKRPA	Środki własne i zewnętrzne
		Udział dzieci i młodzieży w rozgrywkach piłki nożnej	UG, GKS	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja zawodów sportowych o „Puchar Wójta Gminy Trzydnik Duży”	Kluby Sportowe	Środki własne i zewnętrzne
	Popularyzacja aktywnego wypoczynku poprzez uprawianie sportu i rekreację	Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych	Szkoły, GOK, UG	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych	Szkoły, GOK	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców gminy	GKS, UG	Środki własne i zewnętrzne
	Wspomaganie rodzin w procesie wychowania	Diagnoza potrzeb uczniów	Szkoły, Poradnia Psychologiczn o-	Środki własne i zewnętrzne

			Pedagogiczna	
		Prowadzenie zajęć specjalistycznych, w tym dydaktyczno-wyrównawczych, kół zainteresowań, warsztatów plastycznych, muzycznych, technicznych, teatralnych i innych	Szkoły, GOK	Środki własne i zewnętrzne
		Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania	Szkoły, OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Prowadzenie spotkań z pedagogiem, psychologiem, logopedą	Szkoły, OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja pomocy materialnej i emocjonalnej w trudnej sytuacji życiowej	OPS, UG, Szkoły	Środki własne i zewnętrzne
	Kształtowanie właściwych postaw społecznych	Prelekcje spotkania z przedstawicielami służb publicznych	Szkoły, Placówka Wsparcia dziennego, OHP, GKRPA, GOK, Biblioteki	Środki własne i zewnętrzne
		Udział w projektach i kampaniach wojewódzkich, ogólnopolskich	OPS, Szkoły, UG	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja kampanii społecznych	OPS, Szkoły, GOK, GBP	Środki własne i zewnętrzne
		Budowanie pozytywnego systemu wartości poprzez organizację spotkań, warsztatów	GOK, Szkoły, OPS, GBP, GKRPA	Środki własne i zewnętrzne
	Promocja kultury	Organizacja konkursów dla dzieci przedszkolnych i szkolnych, młodzieży i dorosłych	Szkoły i przedszkola, GOK, UG	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja spotkań autorskich i wykładów, spotkania z ludźmi kultury i sztuki,	Szkoły, GBP, GOK	Środki własne i zewnętrzne

		organizacja widowisk, spektakli, recitali, festiwali, wystaw		
		Prowadzenie kół zainteresowań	Szkoły, GOK, GBP	Środki własne i zewnętrzne
		Organizowanie spektakli, przedstawień teatralnych dla społeczności	GOK, Szkoły	Środki własne i zewnętrzne
		Rozwijanie wśród dzieci i młodzieży różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów (warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne)	GOK, szkoły, GBP	Środki własne i zewnętrzne
	Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Prowadzenie warsztatów regionalnych dla dzieci i młodzieży	GOK, Organizacje Pozarządowe,	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja konkursów o tematyce regionalnej	GOK, UG	Środki własne i zewnętrzne
		Prezentacja twórców ludowych,	GOK, UG	Środki własne i zewnętrzne
	Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych patologią	Zapobieganie przemocy w rodzinie, upowszechnianie wiedzy na temat profilaktyki uzależnień poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych, zajęć edukacyjnych, spotkań, konkursów, olimpiad	Zespół Interdyscyplinary, OPS, GKRPA, Policja, Szkoły, UG, GOK	Środki własne i zewnętrzne
		Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną dla młodzieży szkolnej (stypendia, dofinansowanie udziału w ofercie kulturalnej oraz wycieczek dydaktycznych)	OPS, UG, Szkoły	Środki własne i zewnętrzne
		Tworzenie klubu AA, ALANON, grup wsparcia, grup	OPS, GKRPA, NGO	Środki własne i zewnętrzne

		terapeutycznych		
	Wdrażanie do życia w rodzinie	Prowadzenie zajęć wychowujących do życia w rodzinie, budowanie pozytywnego obrazu rodzin, w tym rodzin wielodzietnych	Szkoły	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja konkursów promujących rodzinę, organizacja pikników rodzinnych	Szkoły, GOK, GKRPA	Środki własne i zewnętrzne
	Wychowanie zdrowotne	Organizacja akcji profilaktycznych w tym konkursów i akcji plakatowych oraz propagowanie zdrowego stylu życia	GOK, GKRPA, OPS, Szkoły, GBP	Środki własne i zewnętrzne
		Udział w różnych programach edukacyjnych	Szkoły, GOK	Środki własne i zewnętrzne
		Udział w programach: „Szlanka mleka” i „Owoce w szkole”	Szkoły, Przedszkola	Środki własne i zewnętrzne
		Realizacja programu „Czyste powietrze wokół nas ”	GOK, Szkoły, UG	Środki własne i zewnętrzne
		Kształowanie postaw asertywnych wobec nałogów poprzez organizowanie akcji o tematyce profilaktycznej, gazetki o tematyce profilaktycznej, spotkania z przedstawicielami służb publicznych, szkolenia dla nauczycieli np. niebieska Karta	OPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinary, Policja, GOK, Szkoły	Środki własne i zewnętrzne
Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im	Aktywizacja i integracja osób starszych i niepełnosprawnych	Organizacja wspólnych imprez, uroczystości integracyjnych, np. wigilii dla starszych i samotnych, Dnia Seniora, Dnia Babci i Dziadka	Wójt, Urząd Gminy, Szkoły, GOK, OHP, Stowarzyszenia, Parafie,	Środki własne i zewnętrzne

udziału w życiu społecznym	Organizacja działań służących promocji rodziny wielopokoleniowej	GOK, Szkoły, GBP, UG	Środki własne i zewnętrzne
	Prowadzenie zajęć z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, w tym kursów komputerowych, warsztatów, aktywizujących dla seniorów	GOK, UG, OPS	Środki własne i zewnętrzne
	Program integracji międzypokoleniowej, podtrzymywanie tradycji regionalnych; wykorzystywanie wiedzy seniorów o historii, kulturze i regionie	NGO, OPS, GOK, UG, GBP	Środki własne i zewnętrzne
	Udział w ogólnopolskich akcjach charytatywnych	GOK, NGO, Szkoły	Środki własne i zewnętrzne
	Program integracji osób zdrowych z niepełnosprawnymi	Szkoły, GOK	Środki własne i zewnętrzne
	Zakup literatury specjalistycznej dla opiekunów oraz osób niepełnosprawnych	OPS, GBP	Środki własne i zewnętrzne
	Prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach i przedszkolach kształtujących właściwą postawę wobec osób starszych i niepełnosprawnych oraz aktywizujących do podejmowania działań samopomocowych na rzecz tych osób	Szkoły, UG, GOK	Środki własne i zewnętrzne
	Zwiększenie oferty edukacyjnej dla osób starszych Dzienny Dom Seniora	UG, NGO, GOK, Szkoły	Środki własne i zewnętrzne
	Organizacja wycieczek,	UG, NGO,	Środki własne

		wyjazdów integracyjnych	GOK, Szkoły	i zewnętrzne
		Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych w sferze sportu, rekreacji i kultury, w tym likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej	UG	Środki własne i zewnętrzne
	Świadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym, starszym, przewlekle chorym	Utworzenie punktu poradnictwa, konsultacji i informacji gdzie świadczona byłaby pomoc psychologiczna, prawna, medyczna i geriatryczna	OPS, UG, Służba Zdrowia	Środki własne i zewnętrzne
		Wypłacanie zasiłków stałych, pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych oraz zasiłków losowych	OPS, UG	Budżet państwa
		Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom niepełnosprawnym i samotnym, które ze względu na wiek, chorobę lub inne dysfunkcje wymagają pomocy	OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Zabezpieczenie miejsc socjalnych	OPS, UG	Środki własne i zewnętrzne
		Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, zajęć rehabilitacyjnych oraz zakupu leków	PFRON, OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Inicjowanie grup wsparcia dla osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi	UG, OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Wspieranie działalności organizacji	OPS, UG	Środki własne

		pozarządowych w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym		i zewnętrzne
	Poprawa funkcjonowania w środowisku	Stworzenie Gminnego Centrum Wolontariatu	UG	Środki własne i zewnętrzne
		Utworzenie ośrodka wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych	OPS, UG, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja pomocy sąsiedzkiej	OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Prowadzenie punktu wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego	Urząd Gminy, OPS	Środki własne i zewnętrzne
	Zapobieganie zjawisku pogłębiania się niepełnosprawności	Prowadzenie zespołu wczesnego wspomaganie rozwoju	OPS, Służba zdrowia	Środki własne i zewnętrzne
		Zapewnienie osobom niepełnosprawnym wsparcia w placówkach wsparcia dziennego - prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy	UG, OPS	Środki własne i zewnętrzne
		Organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów prawnych i innych dotyczących osób niepełnosprawnych	OPS, GOK, UG, NGO	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja dowozów uczniów niepełnosprawnych do placówek edukacyjnych i innych zajmujących się rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych	UG	Środki własne i zewnętrzne
Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego	Aktywizacja, integracja, wsparcie	Organizacja konferencji, spotkań	OPS, UG, GOK	Środki własne i zewnętrzne
		Współpraca z NGO w zakresie zadań	OPS, UG	Środki własne

		wynikających z ustawy o pomocy społecznej		i zewnętrzne
		Wspólne diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych, wyznaczanie celów do rozwoju	UG, OPS	Środki własne i zewnętrzne
	Aktywizacja do działania na rzecz swojej społeczności poprzez zakładanie organizacji pozarządowych	Tworzenie systemu wsparcia dla NGO w tym doradztwo prawne i finansowe	UG	Środki własne i zewnętrzne
		Utworzenie centrum wsparcia organizacji pozarządowych	UG	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja kampanii „1%”, innych zbiórek publicznych	UG	Środki własne i zewnętrzne
		Wspomaganie grup obywatelskich w zakładaniu organizacji pozarządowych	UG	Środki własne i zewnętrzne

Odpowiedzialne za realizację powyższych celów i zadań są wszystkie instytucje i organizacje działające w Gminie Trzydnik Duży w obszarze polityki społecznej: Urząd Gminy, OPS, GBP, GOK, szkoły, NZOZ, OSP, organizacje pozarządowe oraz inne instytucje i organizacje współpracujące w obszarze rozwiązywania problemów społecznych.

7.4 Harmonogram wdrażania strategii

Cele operacyjne	Kierunki działań	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Wzrost kompetencji i wiedzy potrzebnej na rynku pracy	Prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych										
	Usługi poradnictwa zawodowego: spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe i inne										
	Usługi poradnictwa psychologicznego spotkania										

	indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne																			
	Organizacja staży zawodowych																			
	Spotkania z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych																			
	Spotkania z pedagogiem																			
Pobudzenie lokalnych inicjatyw społecznych do rozwiązywania problemów rynku pracy	Stworzenie partnerstwa lokalnego na rzecz aktywizacji osób niepracujących																			
	Utworzenie Gminnego Centrum Informacji																			
	Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej																			
Poprawa samooceny, motywacji do zmian oraz aktywności życiowej	Warsztaty kompetencji społecznych																			
Ograniczenie marginalizacji spowodowanej ubóstwem	Dożywianie																			
	Przeprowadzenie akcji „Otwarte serce – pomocna dłoń” (zbiórka przedświąteczna)																			
	Pomoc finansowa																			
	Współpraca z Bankiem żywności, Caritasem, itp.																			
Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe																			
	Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie																			
	Działania Zespołu Interdyscyplinarnego grup roboczych																			
	Program korekcyjno edukacyjny dla sprawców																			
Wzrost kompetencji rodzicielskich	Warsztaty kompetencji rodzicielskich, pedagogizacja rodziców																			
	Wsparcie asystenta rodziny																			

Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów																				
	Organizacja zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów																				
	Organizacja zajęć sportowych, rekreacyjnych, turystyczno-krajoznawczych																				
	Udział dzieci i młodzieży w rozgrywkach piłki nożnej																				
Popularyzacja aktywnego wypoczynku poprzez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych o „Puchar Wójta Gminy Trzydnik Duży”																				
	Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych																				
	Organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych																				
	Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców gminy																				
Wspomaganie rodzin w procesie wychowania	Diagnoza potrzeb uczniów																				
	Prowadzenie zajęć specjalistycznych, w tym dydaktyczno-wyrównawczych, kół zainteresowań, warsztatów plastycznych, muzycznych, technicznych, teatralnych i innych																				
	Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania																				
	Prowadzenie spotkań z pedagogiem, psychologiem, logopedą																				

	Organizacja pomocy materialnej i emocjonalnej w trudnej sytuacji życiowej										
Kształtowanie właściwych postaw społecznych	Prelekcje spotkania z przedstawicielami służb publicznych										
	Udział w projektach i kampaniach wojewódzkich, ogólnopolskich										
	Organizacja kampanii społecznych										
	Budowanie pozytywnego systemu wartości poprzez organizację spotkań, warsztatów										
Promocja kultury	Organizacja konkursów dla dzieci przedszkolnych i szkolnych, młodzieży i dorosłych										
	Organizacja spotkań autorskich i wykładów, spotkania z ludźmi kultury i sztuki, organizacja widowisk, spektakli, recitali, festiwali, wystaw										
	Prowadzenie kół zainteresowań										
	Organizowanie spektakli, przedstawień teatralnych dla społeczności										
	Rozwijanie wśród dzieci i młodzieży różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów (warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne)										
Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Prowadzenie warsztatów regionalnych dla dzieci i młodzieży										
	Organizacja konkursów o tematyce regionalnej										
	Prezentacja twórców										

	ludowych,										
Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych patologią	Zapobieganie przemocy w rodzinie, upowszechnianie wiedzy na temat profilaktyki uzależnień poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych, zajęć edukacyjnych, spotkań, konkursów, olimpiad										
	Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną dla młodzieży szkolnej (stypendia, dofinansowanie udziału w ofercie kulturalnej oraz wycieczek dydaktycznych)										
	Tworzenie klubu AA, ALANON, grup wsparcia, grup terapeutycznych										
Wdrażanie do życia w rodzinie	Prowadzenie zajęć wychowujących do życia w rodzinie, budowanie pozytywnego obrazu rodzin, w tym rodzin wielodzietnych										
	Organizacja konkursów promujących rodzinę, organizacja pikników rodzinnych										
Wychowanie zdrowotne	Organizacja akcji profilaktycznych w tym konkursów i akcji plakatowych oraz propagowanie zdrowego stylu życia										
	Udział w różnych programach edukacyjnych										
	Udział w programach: „Szlanka mleka” i „Owoce w szkole”										
	Realizacja programu „Czyste powietrze wokół nas ”										
	Kształtowanie postaw asertywnych wobec										

	<p>nałogów poprzez organizowanie akcji o tematyce profilaktycznej, gazetki o tematyce profilaktycznej, spotkania z przedstawicielami służb publicznych, szkolenia dla nauczycieli n. Niebieska Karta</p>										
Aktywizacja i integracja osób starszych i niepełnosprawnych	Organizacja wspólnych imprez, uroczystości integracyjnych, np. wigilii dla starszych i samotnych, Dnia Seniora, Dnia Babci i Dziadka										
	Organizacja działań służących promocji rodziny wielopokoleniowej										
	Prowadzenie zajęć z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, w tym kursów komputerowych, warsztatów, aktywizujących dla seniorów										
	Program integracji międzypokoleniowej, podtrzymywanie tradycji regionalnych; wykorzystywanie wiedzy seniorów o historii, kulturze i regionie										
	Udział w ogólnopolskich akcjach charytatywnych										
	Program integracji osób zdrowych z niepełnosprawnymi										
	Zakup literatury specjalistycznej dla opiekunów oraz osób niepełnosprawnych										
	Prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach i przedszkolach										

	kształtujących właściwą postawę wobec osób starszych i niepełnosprawnych oraz aktywizujących do podejmowania działań samopomocowych na rzecz tych osób										
	Zwiększenie oferty edukacyjnej dla osób starszych Dzienny Dom Seniora										
	Organizacja wycieczek, wyjazdów integracyjnych										
	Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych w sferze sportu, rekreacji i kultury, w tym likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej										
Świadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym starszym, przewlekle chorym	Utworzenie punktu poradnictwa, konsultacji i informacji gdzie świadczona byłaby pomoc psychologiczna, prawna, medyczna i geriatryczna										
	Wypłacanie zasiłków stałych, pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych oraz zasiłków losowych										
	Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom niepełnosprawnym i samotnym, które ze względu na wiek, chorobę lub inne dysfunkcje wymagają pomocy										
	Zabezpieczenie miejsc socjalnych										
	Dofinansowanie zakupu sprzętu										

	rehabilitacyjnego, zajęć rehabilitacyjnych oraz zakupu leków										
	Inicjowanie grup wsparcia dla osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi										
	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym										
Poprawa funkcjonowania w środowisku i	Stworzenie Gminnego Centrum Wolontariatu										
	Utworzenie ośrodka wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych										
	Organizacja pomocy sąsiedzkiej										
	Prowadzenie punktu wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego										
Zapobieganie zjawisku pogłębiania się niepełnosprawności	Prowadzenie zespołu wczesnego wspomaganie rozwoju										
	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym wsparcia w placówkach wsparcia dziennego - prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy										
	Organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów prawnych i innych dotyczących osób niepełnosprawnych										
	Organizacja dowozów uczniów niepełnosprawnych do placówek edukacyjnych i innych zajmujących się rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych										
Aktywizacja,	Organizacja										

wydatków socjalnych w latach 2014-2015 opracowaną na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2014 i 2015 przy uwzględnieniu ryzyka finansowego - zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja.

Dla przygotowania niniejszej projekcji, w modułach przyjęto założenia wynikające z prognoz: demograficznej, wydatków na pomoc społeczną, zmiany przepisów w zakresie pomocy społecznej oraz realizacji inwestycji w zakresie polityki społecznej w Gminie.

Model zawiera następujące moduły, w których szacowana jest wielkość :

-851 Ochrona Zdrowia (85153-Przeciwdziałanie narkomanii; 85154-Przeciwdziałanie alkoholizmowi)

- 852 Pomoc społeczna

- 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

W prognozie na lata 2016-2017 zastosowano średnią wzrostu 7,5% wyliczoną na podstawie średnich wydatków na politykę społeczną w latach 2013-2015 przy uwzględnieniu przewidywanej kwoty wydatków na wypłatę wyrównania świadczeń pielęgnacyjnych oraz podwyższenia kwoty świadczenia na niepełnosprawne dziecko w związku z nowelizacją ustawy o świadczeniach rodzinnych. Na następne lata przyjęto wskaźnik 2,5% wzrostu w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych własnych OPS w Trzydniku Dużym i Banku Danych Lokalnych GUS.

Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki społecznej
1.	2016	3 579 805
2.	2017	3 848 290
3.	2018	3 944 497
4.	2019	4 043 109
5.	2020	4 144 187
6.	2021	4 247 792
7.	2022	4 353 987
8.	2023	4 462 837
9.	2024	4 574 408
10.	2025	4 688 768

Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Trzydnik Duży przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków na politykę edukacyjną, kulturalną i wsparcie działalności organizacji

pozarządowych w latach 2014-2015 opracowaną na podstawie oceny wydatków za rok 2014 i 2015 przy uwzględnieniu ryzyka finansowego - zmiana przepisów, wzrost wydatków, inflacja.

W prognozie na lata 2016-2025 przyjęto wskaźnik 2.5% wzrostu w skali roku wydatków na politykę edukacyjną, kulturalną i wsparcie działalności organizacji pozarządowych przewidywany na podstawie danych własnych Gminy w Trzydniku Dużym i Banku Danych Lokalnych GUS.

Lp.	rok	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki edukacyjnej	Prognoza wydatków finansowych w zakresie polityki kulturalnej	Prognoza wydatków finansowych w zakresie wsparcia organizacji pozarządowych
1.	2016	8 138 678	635 860	170 000
2.	2017	8 342 145	651 757	174 250
3.	2018	8 550 699	668 051	178 606
4.	2019	8 764 466	684 752	183 071
5.	2020	8 983 578	701 871	187 648
6.	2021	9 208 167	719 418	192 339
7.	2022	9 438 372	737 403	197 147
8.	2023	9 674 332	755 838	202 076
9.	2024	9 916 191	774 734	207 128
10.	2025	10 164 096	794 102	212 306

7.6 Programy

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzydnik Duży na lata 2016–2025 będzie realizowana w obszarze pomocy społecznej w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Program współpracy Gminy Trzydnik Duży z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.
- Gminny Program Osłonowy w Zakresie Dożywiania Dzieci i Młodzieży w Gminie Trzydnik Duży

IV. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

1. System monitorowania strategii.

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych zadań i projektów oraz celów operacyjnych i strategicznych. Zarządzanie realizacją strategii należy do OPS w Trzydniku Dużym.

Monitoring prowadzony będzie przez zespół oceniający Strategię w oparciu o:

- monitoring wskaźnikowy – w oparciu o oczekiwane wskaźniki osiągnięć
- monitoring społeczny – na podstawie wyników badania opinii, w szczególności poprzez konsultacje społeczne.

Poziom osiągnięcia każdego celu operacyjnego, poszczególnych zadań i projektów będzie mierzony raz na trzy lata poczynając od 2018 roku.

Zespół oceniający zostanie powołany zarządzeniem wójta Gminy Trzydnik Duży, a w jego skład wejdą min. przedstawiciele podmiotów realizujących strategię i współpracujących w jej realizacji.

Istotny element systemu monitorowania stanowić będzie sporządzanie sprawozdania z planu realizacyjnego wraz ze wskazaniem zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nierozpoczętych oraz identyfikacją przyczyn problemów i prezentacją propozycji ich przewyciężenia.

Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą źródła statystyki państwowej (GUS) na poziomie Gminy. Poza tym bazę tą będą stanowiły informacje i dane otrzymane od instytucji i organizacji, grup środowiskowych biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzydnik Duży. Dodatkowo dane uzyskane dzięki wykorzystaniu ankiet oraz szerokiego udziału mieszkańców służyć będą ocenie realizacji oraz uaktualnieniu zapisów strategii. Częstotliwość pomiaru, a także raporty wskaźników ustalone będą w zależności od ich kategorii.

Wskaźniki ewaluacyjne

Rozróżniamy następujące rodzaje wskaźników:

- wskaźniki zasobów – przedstawiają informacje o środkach finansowych, rzeczowych oraz zasobach ludzkich, które są wykorzystywane do wdrożenia danego zadania/ projektu; w ujęciu tym wskaźniki te odnoszą się do wielkości alokacji budżetowych na danym poziomie pomocy; np. liczba dni pracy ekspertów czy koszt budowy mieszkania socjalnego;

- wskaźniki wyników, odnoszą się do bezpośrednich konsekwencji działań zadania/ projektu – oddziałujących na bezpośrednich beneficjentów; wskaźniki te mogą mieć charakter fizyczny (np. liczba osób przeszkolonych) lub finansowy (zmniejszenie kosztów leczenia);

- wskaźniki oddziaływania, odnoszą się do konsekwencji zadania/ projektu (zamierzonych i niezamierzonych, pozytywnych i negatywnych) wykraczających poza efekty bezpośrednie – krótkoterminowe; można wyróżnić dwa rodzaje oddziaływania:

- a) oddziaływanie bezpośrednie – efekty, które pojawiają się po pewnym upływie czasu, ale są bezpośrednio związane z podjętymi działaniami i beneficjentami bezpośrednimi;
- b) oddziaływanie pośrednie – wszystkie inne rodzaje efektów - niezamierzone przez daną interwencję lub wynikające z niej działania.

Wskaźnikami oceny monitorowania celów strategicznych i szczegółowych Strategii będą:

Cele operacyjne	Kierunki działań	Wskaźniki
Wzrost kompetencji i wiedzy potrzebnej na rynku pracy	Prowadzenie kursów i szkoleń zawodowych dla osób dorosłych	- liczba przeprowadzonych kursów i szkoleń - liczba osób, które uczestniczyły w kursach i szkoleniach
	Usługi poradnictwa zawodowego: spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe i inne	- liczba godzin poradnictwa zawodowego - liczba przeprowadzonych warsztatów grupowych
	Usługi poradnictwa psychologicznego spotkania indywidualne, prelekcje, warsztaty grupowe, inne	- liczba godzin poradnictwa, warsztatów - liczba osób, które skorzystały z porad
	Organizacja staży zawodowych	- liczba zorganizowanych staży zawodowych
	Spotkania z przedstawicielami szkół ponadgimnazjalnych	- liczba zorganizowanych spotkań
	Spotkania z pedagogiem	- liczba spotkań - liczba osób uczestniczących w spotkaniach
Pobudzanie lokalnych inicjatyw społecznych do rozwiązywania problemów rynku pracy	Stworzenie partnerstwa lokalnego na rzecz aktywizacji osób niepracujących	- liczba wspólnych inicjatyw
	Utworzenie Gminnego Centrum Informacji	
	Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej	- liczba utworzonych

		PES
Poprawa samooceny, motywacji do zmian oraz aktywności życiowej	Warsztaty kompetencji społecznych	- liczba godzin przeprowadzonych warsztatów - liczba osób uczestniczących w warsztatach
Ograniczenie marginalizacji spowodowanej ubóstwem	Dożywianie	- kwota wydatków przeznaczona na dożywianie
	Przeprowadzenie akcji „Otwarte serce – pomocna dłoń” (zbiórka przedświąteczna)	- liczba osób objętych pomocą
	Pomoc finansowa	- kwota udzielonych świadczeń - liczba osób, rodzin korzystających z pomocy finansowej
	Współpraca z Bankiem żywności, Caritasem, itp.	- liczba podmiotów, z którymi nawiązano współpracę
Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin przeżywających sytuacje kryzysowe	- liczba utworzonych grup wsparcia
	Punkt Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie	- liczba udzielonych porad
	Działania Zespołu Interdyscyplinarnego grup roboczych	- liczba podjętych działań przez ZI, grupy robocze
	Program korekcyjno edukacyjny dla sprawców	- liczba osób objętych programem
Wzrost kompetencji rodzicielskich	Warsztaty kompetencji rodzicielskich, pedagogizacja rodziców	- liczba warsztatów - liczba osób biorących udział w warsztatach
	Wsparcie asystenta rodziny	- liczba asystentów udzielających wsparcia - liczba osób/rodzin korzystających z wsparcia asystenta rodziny
Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży	Prowadzenie prac z uczniem zdolnym poprzez zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, przygotowanie do konkursów	- liczba godzin zajęć pozalekcyjnych - liczba uczniów biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych
	Organizacja zajęć wyrównawczych z poszczególnych przedmiotów	- liczba godzin zajęć wyrównawczych - liczba uczniów biorących udział w zajęciach wyrównawczych
	Organizacja zajęć sportowych, rekreacyjnych, turystyczno-krajoznawczych	- liczba godzin zajęć sportowych - liczba uczniów biorących udział w

		zajęciach sportowych
	Udział dzieci i młodzieży w rozgrywkach piłki nożnej	- liczba dzieci i młodzieży biorących udział w rozgrywkach sportowych
Popularyzacja aktywnego wypoczynku poprzez uprawianie sportu i rekreację	Organizacja zawodów sportowych o „Puchar Wójta Gminy Trzydnik Duży”	- liczba zorganizowanych zawodów sportowych
	Prowadzenie treningów dla członków klubów sportowych	- liczba osób biorących udział w zawodach sportowych
	Organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych	- liczba zorganizowanych wycieczek - liczba osób uczestniczących w wycieczkach
	Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców gminy	- liczba godzin zajęć sportowych
Wspomaganie rodzin w procesie wychowania	Diagnoza potrzeb uczniów	- liczba zankietowanych uczniów
	Prowadzenie zajęć specjalistycznych, w tym dydaktyczno-wyrównawczych, kół zainteresowań, warsztatów plastycznych, muzycznych, technicznych, teatralnych i innych	- liczba godzin zajęć specjalistycznych - liczba osób biorących udział w zajęciach specjalistycznych
	Prowadzenie grup socjoterapeutycznych dla dzieci z zaburzeniami zachowania	- liczba prowadzonych grup
	Prowadzenie spotkań z pedagogiem, psychologiem, logopedą	- liczba spotkań ze specjalistami - liczba osób uczestniczących w poszczególnych spotkaniach
	Organizacja pomocy materialnej i emocjonalnej w trudnej sytuacji życiowej	- liczba osób korzystających z pomocy materialnej i emocjonalnej - liczba i rodzaj oferowanej pomocy
Kształtowanie właściwych postaw społecznych	Prelekcje spotkania z przedstawicielami służb publicznych	- liczba spotkań z przedstawicielami służb publicznych - liczba osób uczestniczących w prelekcjach, spotkaniach
	Udział w projektach i kampaniach wojewódzkich, ogólnopolskich	- liczba projektów, kampanii

	Organizacja kampanii społecznych	- liczba przeprowadzonych akcji promocyjnych
	Budowanie pozytywnego systemu wartości poprzez organizację spotkań, warsztatów	- liczba spotkań, warsztatów
Promocja kultury	Organizacja konkursów dla dzieci przedszkolnych i szkolnych, młodzieży i dorosłych	- liczba zorganizowanych konkursów - liczba dzieci, młodzieży i dorosłych biorących udział w konkursach
	Organizacja spotkań autorskich i wykładów, spotkania z ludźmi kultury i sztuki, organizacja widowisk, spektakli, recitali, festiwali, wystaw	- liczba zorganizowanych spotkań, wykładów, widowisk, spektakli, recitali, festiwali, wystaw - liczba osób uczestniczących w ww. przedsięwzięciach promujących kulturę
	Prowadzenie kół zainteresowań	- liczba dostępnych kół zainteresowań - liczba uczestników
	Organizowanie spektakli, przedstawień teatralnych dla społeczności	- liczba zorganizowanych spektakli, przedstawień
	Rozwijanie wśród dzieci i młodzieży różnorodnych zainteresowań poprzez organizację warsztatów (warsztaty taneczne, muzyczne, wokalne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, dziennikarskie i inne)	- liczba zorganizowanych warsztatów - liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w poszczególnych warsztatach
Ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego	Prowadzenie warsztatów regionalnych dla dzieci i młodzieży	- liczba godzin warsztatów - liczba uczestników
	Organizacja konkursów o tematyce regionalnej	- liczba konkursów
	Prezentacja twórców ludowych,	- liczba spotkań, prezentacji
Poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych patologią	Zapobieganie przemocy w rodzinie, upowszechnianie wiedzy na temat profilaktyki uzależnień poprzez prowadzenie kampanii informacyjnych, zajęć edukacyjnych, spotkań, konkursów, olimpiad	- liczba kampanii informacyjnych, zajęć edukacyjnych, spotkań, konkursów
	Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną dla młodzieży szkolnej (stypendia, dofinansowanie udziału w ofercie kulturalnej oraz wycieczek	- liczba typów form wsparcia - liczba osób korzystających z

	dydaktycznych)	poszczególnych form wsparcia
	Tworzenie klubu AA, ALANON, grup wsparcia, grup terapeutycznych	- liczba osób korzystających z poradnictwa
Wdrażanie do życia w rodzinie	Prowadzenie zajęć wychowujących do życia w rodzinie, budowanie pozytywnego obrazu rodzin, w tym rodzin wielodzietnych	liczba godzin przeprowadzonych zajęć - liczba osób biorących udział w zajęciach
	Organizacja konkursów promujących rodzinę, organizacja pikników rodzinnych	liczba przeprowadzonych konkursów - liczba zorganizowanych pikników rodzinnych
Wychowanie zdrowotne	Organizacja akcji profilaktycznych w tym konkursów i akcji plakatowych oraz propagowanie zdrowego stylu życia	- liczba akcji profilaktycznych, plakatowych
	Udział w różnych programach edukacyjnych	- liczba programów edukacyjnych - liczba uczestników
	Udział w programach: „Szkłanka mleka” i „Owoce w szkole”	- liczba szkół biorących udział w programie - liczba osób korzystających z programu
	Realizacja programu „Czyste powietrze wokół nas ”	- liczba szkół biorących udział w programie
	Kształtowanie postaw asertywnych wobec nałogów poprzez organizowanie akcji o tematyce profilaktycznej, gazetki o tematyce profilaktycznej, spotkania z przedstawicielami służb publicznych, szkolenia dla nauczycieli np. Niebieska Karta	- liczba akcji, gazetek o tematyce profilaktycznej - liczba spotkań z przedstawicielami służb publicznych - liczba szkoleń dla nauczycieli - liczba osób uczestniczących w akcjach, spotkaniach, szkoleniach
Aktywizacja i integracja osób starszych i niepełnosprawnych	Organizacja wspólnych imprez, uroczystości integracyjnych, np. wigilii dla starszych i samotnych, Dnia Seniora, Dnia Babci i Dziadka	- liczba imprez, uroczystości integracyjnych - liczba osób uczestniczących w imprezach, uroczystościach integracyjnych
	Organizacja działań służących promocji rodziny wielopokoleniowej	- liczba i rodzaj podjętych działań
	Prowadzenie zajęć z uwzględnieniem potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, w tym kursów komputerowych, warsztatów,	liczba godzin zajęć dla osób starszych i niepełnosprawnych

	aktywizujących dla seniorów	- liczba osób uczestniczących w zajęciach
	Program integracji międzypokoleniowej, podtrzymywanie tradycji regionalnych; wykorzystywanie wiedzy seniorów o historii, kulturze i regionie	- liczba programów - liczba osób uczestniczących w programie
	Udział w ogólnopolskich akcjach charytatywnych	- liczba osób uczestniczących
	Program integracji osób zdrowych z niepełnosprawnymi	- liczba osób objętych programem
	Zakup literatury specjalistycznej dla opiekunów oraz osób niepełnosprawnych	- liczba zakupionych pozycji, - kwota jaką przeznaczono na zakup literatury
	Prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach i przedszkolach kształtujących właściwą postawę wobec osób starszych i niepełnosprawnych oraz aktywizujących do podejmowania działań samopomocowych na rzecz tych osób	- liczba i rodzaj podjętych działań
	Prowadzenie działań edukacyjnych w szkołach i przedszkolach kształtujących właściwą postawę wobec osób starszych i niepełnosprawnych oraz aktywizujących do podejmowania działań samopomocowych na rzecz tych osób	- liczba podjętych działań edukacyjnych
	Zwiększenie oferty edukacyjnej dla osób starszych Dzienny Dom Seniora	- liczba osób korzystających z usług DDS
	Organizacja wycieczek, wyjazdów integracyjnych	- liczba zorganizowanych wycieczek, wyjazdów
	Zwiększenie dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych w sferze sportu, rekreacji i kultury, w tym likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej	- liczba zlikwidowanych barier architektonicznych
Świadczenie pomocy osobom niepełnosprawnym, starszym, przewlekle chorym	Utworzenie punktu poradnictwa, konsultacji i informacji gdzie świadczona byłaby pomoc psychologiczna, prawna, medyczna i geriatryczna	- liczba osób korzystających z pomocy
	Wypłacanie zasiłków stałych, pielęgnacyjnych, świadczeń pielęgnacyjnych oraz zasiłków losowych	- liczba wypłaconych zasiłków (kwota) - liczba beneficjentów zasiłków
	Świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania osobom niepełnosprawnym i samotnym, które ze względu na wiek, chorobę lub inne dysfunkcje wymagają pomocy	- liczba świadczonych usług opiekuńczych - liczba beneficjentów usług opiekuńczych

	Zabezpieczenie miejsc socjalnych	- liczba miejsc socjalnych
	Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, zajęć rehabilitacyjnych oraz zakupu leków	- liczba dofinansowań - kwota dofinansowania
	Inicjowanie grup wsparcia dla osób opiekujących się osobami niepełnosprawnymi	- liczba zainicjowanych grup
	Wspieranie działalności organizacji pozarządowych w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym	- liczba interwencji, działań wspierających NGO
Poprawa funkcjonowania w środowisku	Stworzenie Gminnego Centrum Wolontariatu	
	Utworzenie ośrodka wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych	- liczba osób korzystających ze wsparcia ośrodka
	Organizacja pomocy sąsiedzkiej	- liczba osób zaangażowanych w pomoc sąsiedzka
	Prowadzenie punktu wypożyczania sprzętu rehabilitacyjnego	- liczba osób korzystających z usług punktu
Zapobieganie zjawisku pogłębiania się niepełnosprawności	Prowadzenie zespołu wczesnego wspomagania rozwoju	- liczba osób objętych wsparciem
	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym wsparcia w placówkach wsparcia dziennego - prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy	- liczba osób objętych wsparciem
	Organizowanie spotkań, konsultacji, konferencji dotyczących problemów prawnych i innych dotyczących osób niepełnosprawnych	- liczba zorganizowanych spotkań, konsultacji, konferencji
	Organizacja dowozów uczniów niepełnosprawnych do placówek edukacyjnych i innych zajmujących się rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych	- liczba uczniów korzystających z dowozu
Aktywizacja, integracja, wsparcie	Organizacja konferencji, spotkań (zebrania wiejskie)	- liczba konferencji, spotkań
	Współpraca z NGO w zakresie zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej	- liczba i rodzaj współpracy
	Wspólne diagnozowanie potrzeb i problemów społeczności lokalnych, wyznaczanie celów do rozwoju	- liczba wspólnych działań
Aktywizacja do działania na rzecz swojej społeczności poprzez zakładanie organizacji pozarządowych	Tworzenie systemu wsparcia dla NGO w tym doradztwo prawne i finansowe	- liczba organizacji, którym udzielono wsparcia
	Utworzenie centrum wsparcia organizacji pozarządowych	- liczba i rodzaj podjętych działań w zakresie rozwiązywania problemów

		społecznych
	Organizacja kampanii „1%”, innych zbiórek publicznych	- liczba wolontariuszy
	Wspomaganie grup obywatelskich w zakładaniu organizacji pozarządowych	- liczba utworzonych organizacji pozarządowych

W każdym realizowanym zadaniu zostaną zidentyfikowane wskaźniki, przed rozpoczęciem realizacji - zaplanowane, na końcu - osiągnięte. Każde zadanie zostanie podsumowane raportem pisemnym, przekazywanym do koordynatora strategii.

Wzór raportu:

zadanie/ projekt	instytucja/ organizacja realizująca	zaplanowane wskaźniki osiągnięć	osiągnięte wskaźniki	źródła danych
nazwa i opis, cele		twarde	twarde	ankiety, listy obecności, dokumenty projektu, itp.
		miękkie	miękkie	

2. Ewaluacja strategii

Ewaluacja strategii będzie to systematyczna i obiektywna jej ocena – jej zaplanowania, wdrożenia i rezultatów. Celem ewaluacji GSRPS jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości.

Ewaluacja stanowić będzie ocenę przedsięwzięć w kontekście ich wyniku, wpływu, oraz potrzeb, które miały zaspokajać. W tym ujęciu celem ewaluacji będzie weryfikacja osiągnięć danego przedsięwzięcia w realizacji do zaplanowanych oczekiwań oraz wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji i doświadczeń przy projektowaniu i planowaniu podobnych działań w przyszłości. Rekomendacje i wnioski formułowane będą w oparciu o określone standardy i kryteria.

- osiągnięcie celów operacyjnych może być przedstawione poprzez produkty (np. dostarczenie określonej liczby szkoleń dla osób bezrobotnych);
- realizacja celów szczegółowych/zadań może być przedstawiona poprzez rezultaty (np. osiągnięcia poprawy – w wyniku zrealizowanych szkoleń – w zakresie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych);
- realizacja celów ogólnych/strategicznych może być przedstawiona poprzez wyniki oddziaływania strategii (np., ograniczenia bezrobocia wśród osób wcześniej bezrobotnych);

Ewaluacja ocenić będzie wszystkie elementy logiki interwencji strategii - zarówno dla poziomu działań, produktów, rezultatów i oddziaływań, jak i na poziomie wszystkich rodzajów celów danej interwencji.

Zasadniczym celem ewaluacji będzie stałe doskonalenie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane w kategoriach pozytywnych efektów społecznych lub gospodarczych związanych bezpośrednio z realizacją danej strategii. Celem ewaluacji będzie przede wszystkim uzyskanie niezależnej opinii na temat rzeczywistych lub potencjalnych sukcesów strategii oraz czynników, które przyczyniły się do osiągnięcia danych rezultatów. Jednym z celów ewaluacji jest również wymiar edukacyjny, to analiza mechanizmów działania strategii, próba identyfikacji dobrych praktyk w zarządzaniu strategią i ich upowszechnienie czy też analiza popełnionych błędów celem ich uniknięcia w przyszłości.

Kryteria ewaluacji

Jednym z ważnych elementów etapu planowania ewaluacji będzie podjęcie decyzji w jaki sposób ma być dokonana ocena, jakie kryteria ewaluacji powinny być zastosowane do określonego badania.

Główne kryteria ewaluacji:

- trafność
- efektywność
- skuteczność
- oddziaływanie/użyteczność
- trwałość.

Proces ewaluacji

Ewaluacja strategii jest procesem wieloetapowym, na który składa się: planowanie, projektowanie, realizacja, raportowanie, wykorzystanie wyników ewaluacji.

- Planowanie ewaluacji GSRPS obejmuje następujące etapy:

- określenie celu (lub celów): zdefiniowanie problemów oraz podstawowych kryteriów ewaluacji, dzięki czemu otrzymamy odpowiedź na pytanie: po co przeprowadzamy ewaluację;
- wyznaczenie czasu badania: etapu w cyklu realizacji strategii, który będzie podlegał ewaluacji i wstępnego harmonogramu ewaluacji (rozpoczęcia, zakończenia, terminu dostarczenia raportu z ewaluacji);

- wskazanie zakresu: przedmiotowego (strategii poddanej ewaluacji lub innych obszarów interwencji czy zagadnień horyzontalnych); czasowego; terytorialnego oraz określenie zasobów potrzebnych do realizacji badania;
- wybór odbiorców: w zależności od sprecyzowania grup docelowych strategii czy innych zainteresowanych stron;
- identyfikacja dostępnych danych wyjściowych, czyli dokumentów programowych, raportów z monitoringu strategii, danych statystycznych, wyników wcześniejszych ewaluacji;

Załączniki

Ankieta - Wypracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Szanowni Mieszkańcy Gminy Trzydnik Duży

Urząd Gminy przystąpił do wypracowania **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych**. Strategia sprecyzuje i zweryfikuje najważniejsze problemy społeczne w naszej Gminie, a także określi sposoby ich rozwiązywania. Aby trafnie określić cele i zadania do realizacji potrzebna jest współpraca całej społeczności Gminy. Prosimy o poważne potraktowanie ankiety i przemyślane odpowiedzi na zawarte w niej pytania.

Uwaga! Ankieta jest anonimowa!

Metryczka (wstawić X przy wybranej odpowiedzi):

Płeć: Kobieta Mężczyzna

Wiek: 13 – 16 17 – 25 26 – 59 60 i więcej

Zawód: uczeń rolnik przedsiębiorca pracownik umysłowy pracownik fizyczny

emeryt/rencista bezrobotny inny (jaki?)

Wykształcenie:

podstawowe zawodowe średnie policealne wyższe

W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolony z następujących warunków życia w Gminie Proszę zaznaczyć przy każdym stwierdzeniu poniżej jedną z możliwych odpowiedzi od 0 do 4		Bardzo niezadowolony/a	Niezadowolony/a	Niezdecydowany/a	Zadowolony/a	Bardzo zadowolony/a
1.	Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)	0	1	2	3	4
2.	Dostęp do Internetu	0	1	2	3	4
3.	Dostęp do informacji na temat wydarzeń w Gminie	0	1	2	3	4
4.	Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy	0	1	2	3	4
5.	Organizacja imprez cyklicznych w Gminie	0	1	2	3	4
6.	Dostępność doradztwa psychologiczno - prawnego	0	1	2	3	4
7.	Poziom opieki społecznej	0	1	2	3	4
8.	Poziom opieki zdrowotnej	0	1	2	3	4
9.	Bezpieczeństwo publiczne	0	1	2	3	4
10.	Warunki mieszkaniowe	0	1	2	3	4
11.	Miejsca rekreacji (np. parki, skwery, place zabaw)	0	1	2	3	4

12.	Jakość szkół	0	1	2	3	4
13.	Dostępność przedszkoli	0	1	2	3	4
14.	Żywotność lokalnej tradycji i historii w codziennym życiu	0	1	2	3	4
15.	Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców	0	1	2	3	4
16.	Dostępność handlu i usług	0	1	2	3	4
17.	Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym Gminy	0	1	2	3	4

W każdym pytaniu od 1 do 6 prosimy o zaznaczenie (X) 2 wybranych odpowiedzi:

1) Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy?

- Brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- Przemoc ze strony rodziców
- Alkohol i papierosy
- Narkotyki
- Chuligaństwo
- Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu
- Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego
- Inne (jakie?)
-

2) Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy?

- Nieporadność życiowa
- Ubóstwo
- Bezrobocie
- Alkoholizm
- Bezradność opiekuńczo-wychowawcza
- Brak poradnictwa psychologiczno - prawnego
- Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami
- Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych
- Inne (jakie?)
-

3) Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy?

- Izolacja społeczna (samotność)
- Izolacja rodzinna (odrzućenie)
- Niepełnosprawność
- Niezdolność do samoobsługi
- Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu
- Inne (jakie?)
-

4) Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy?

- Długi okres oczekiwania na usługi medyczne
- Mała liczba lekarzy specjalistów
- Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych
- Inne (jakie?)
-

5) Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy?

- Brak placówek wychowania przedszkolnego
- Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki
- Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne
- Brak stołówek szkolnych
- Inne (jakie?)
-

6) Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej Gminy?

- Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową
- Brak wiejskich świetlic i ognisk kultury
- Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu

- Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży
 - Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych
 - Inne (jakie?)
-

Poniżej są wymienione zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie Gminy. Proszę używając skali od 1 do 10 ocenić, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej z cyfr ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zadaniem.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7-----8-----9-----10
 mało ważne bardzo ważne

1	Utworzenie punktu informacyjnego w Gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy	
2	Mobilny punkt pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych	
3	Dzienny Dom Pomocy Społecznej	
4	Likwidacja barier architektonicznych w urzędach	
5	Mieszkania chronione, lokale socjalne	
6	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	
7	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	
8	Założenie grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych	
9	Założenie grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	
10	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy	
11	Założenie wolontariatu	
12	Finansowanie płatnych szczepionek dla dzieci	
13	Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (kardiolog, diabetolog, onkolog)	
14	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży, dorosłych	

15	Stypendia dla dzieci z ubogich rodzin	
16	Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach	
17	Wydłużenie czasu pracy przedszkoli	
18	Poszerzenie oferty o oddział żłobkowy	
19	Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych	
20	Potrzeba pedagogizacji rodziców i dzieci	

Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu:

.....

Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej:

.....

DZIĘKUJEMY!

Wykaz skrótów

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GSRPS – Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

GUS – Główny Urząd Statystyczny

JST – jednostka samorządu terytorialnego

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

NGO – ang. *Non-Governmental Organization* – organizacja pozarządowa

NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PUP - Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Spis wykresów i tabel

Wykres 1. Udział respondentów ankiety w podziale na płeć. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet. 14

Wykres 2. Udział respondentów wg wieku. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet. 14

Wykres 3. Podział respondentów wg statusu zawodowego. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet. 14

Wykres 4. Podział respondentów wg poziomu wykształcenia. Źródło: opracowanie własne na podstawie analizy ankiet. 15

Wykres 5. Przedsiębiorstwa z terenu Gminy Trzydnik Duży. Podział według rodzajów działalności PKD 2007. Źródło: www.stat.gov.pl 17

Wykres 6. Liczba mieszkańców Gminy Trzydnik Duży w latach 2012-2014 w podziale na płeć oraz ogółem. Źródło: dane GUS. 19

Wykres 7. Ruch naturalny ludności (urodzenia i zgony) w Gminie Trzydnik Duży w latach 2013-2015. Źródło: dane UG Trzydnik Duży.	20
Wykres 8. Migracje na terenie Gminy Trzydnik Duży w latach 2013-2015. Źródło: dane UG Trzydnik Duży.....	20
<i>Wykres 13. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu ubóstwa w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.</i>	<i>41</i>
<i>Wykres 14. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.....</i>	<i>42</i>
Wykres 12. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezrobocia w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.....	43
Wykres 9. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.....	44
<i>Wykres 10. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu niepełnosprawności w latach 2013-2015. Źródło: OPS Trzydnik Duży.</i>	<i>44</i>
Wykres 15. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu alkoholizmu w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.....	45
Wykres 16. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu przemocy domowej w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.	46
Wykres 17. Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” w latach 2013-2015. Dane OPS Trzydnik Duży.....	46
Tabela 1. Podmioty gospodarki narodowej – wskaźniki. Źródło: www.stat.gov.pl	18
Tabela 2. Demografia Gminy Trzydnik Duży. Źródło: dane GUS.....	19
Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe w Gminie Trzydnik Duży. Źródło: dane GUS www.stat.gov.pl	21
Tabela 4. Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół na terenie Gminy Trzydnik Duży. Źródło: Dane UG Trzydnik Duży.....	22

Tabela 5. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.....	28
Tabela 6. Liczba udzielonych świadczeń w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.	29
Tabela 7. Liczba osób korzystających z funduszu alimentacyjnego. dane OPS Trzydnik Duży.	29
Tabela 8. Wybrane kategorie przestępstw, źródło: dane Policji w Annopolu.	35
Tabela 9. Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.....	40
Tabela 10. Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2013-2015. Źródło: dane OPS Trzydnik Duży.	42
Tabela 11. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Trzydnik Duży w latach 2012-2014. Źródło: dane GUS.	43
Tabela 12. Stopa bezrobocia w Powiecie Kraśnickim, Województwie Lubelskim oraz Kraju w latach 2012-2014. Źródło: www.polskawliczbach.pl	43
Tabela 13. Liczba wydanych orzeczeń dla mieszkańców Gminy Trzydnik Duży w latach 2013-2015. Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności.	45
Tabela 14. Dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Trzydnik Duży w latach 2013-2015. Źródło: Dane OPS Trzydnik Duży.	46
<i>Rysunek 1. Umiejscowienie Gminy Trzydnik Duży w Powiecie Kraśnickim i w Województwie Lubelskim Źródło: www.osp.org.pl.</i>	15